Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Broj: 01-03-09-06-13-323/24
R: 09-02; 06-02/24

IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
Javnog poduzeća „CESTE BRČKO“ d. o. o. Brčko distrikt BiH
na dan 31. 12. 2023. godine

Brčko, svibanj 2024. godine

SADRŽAJ

I. NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE 3
1 MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA 3
2 MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI 5
II. KRITERIJI ZA REVIZIJU 7
REZIME DANIH PREPORUKA 9
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA 12
1. UVOD 22
2. OPĆI DIO 22
3. PREDMET, CILJ I OPSEG REVIZIJE 23
4. OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE 24
5. NALAZI I PREPORUKE 28
5.1. Rukovodstvo i sustav internih kontrola 28
5.2. Usklađenost sa zakonskim propisima 30
5.3. Planiranje i izvještavanje 32
6. PREZENTACIJA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA 35
6.1. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2023. godine 35
6.1.1. Stalna sredstva 35
6.1.2. Tekuća sredstva 38
6.1.3. Kapital 40
6.1.4. Dugoročna rezerviranja 40
6.1.5. Kratkoročne obveze 41
6.1.6. Ostala pasivna vremenska razgraničenja 42
6.1.7. Izvanbilančna evidencija 42
6.2. Bilanca uspjeha za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2023. godine 43
6.2.1. Prihodi 43
6.2.2. Rashodi 45
6.3. Izvješće o tokovima gotovine za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine 54
7. JAVNE NABAVE 55
8. POPIS SREDSTAVA I IZVORA SREDSTAVA 56
9. KOMENTAR 57

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 218 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

MENADŽMENTU JAVNOG PODUZEĆA
„Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH
n. r. ravnatelja

I NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1 MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća (Bilanca stanja, Bilanca uspjeha, Izvješće o promjenama u kapitalu i Izvješća o novčanim tokovima) Javnog poduzeća “Ceste Brčko” d. o. o. Brčko distrikt BiH (u daljnjem tekstu: Poduzeće), na dan 31. prosinca 2023. godine, te reviziju usklađenosti poslovanja s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo Poduzeća je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvještavanja, tj. Zakonu o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI).

Ova odgovornost podrazumijeva kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze zbog prijevare i pogreške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima na temelju provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 18/18 i 15/22) i INTOSAI Okviru profesionalnih objava[1]. Međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućuje da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća ne sadrže

[1] Odluka o objavi Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI), (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/23). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI–P), Međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

materijalno značajne pogrešne iskaze. Primjereno etičkim zahtjevima koji su relevantni za ovu reviziju, neovisni smo i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno zahtjevima.

Revizija uključuje provedbu postupaka u svrhu pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u financijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u financijskim izvješćima zbog prijevare i pogreške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća, s ciljem odabira revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije financijskih izvješća. Revizor također ocjenjuje financijsko upravljanje i funkciju sustava internih kontrola.

Vjerujemo da su pribavljeni revizioni dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja

Poduzeće nije uzelo u obzir informacije o visini sudskih troškova, vještačenja i druge informacije vezane za sudski spor prilikom procjene rezerviranja, niti je dokazalo vjerojatnost da će doći do odljeva sredstava za izmirenje obveza što je uvjet za priznavanje rezerviranja. Također, evidentiranje rezerviranja nije vršeno sukladno Pravilniku o kontnom okviru i sadržaju računa u kontnom okviru (Detaljnije u točki 6.2.2.).

Mišljenje s rezervom

Po našem mišljenju, izuzev za učinke navedene u prethodnoj točki, financijska izvješća, po svim bitnim pitanjima, prikazuju istinito i objektivno, stanje imovine, kapitala i obveza na dan 31. prosinca 2023. godine, rezultat poslovanja Javnog poduzeća “Ceste Brčko” d. o. o. Brčko distrikt BiH i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvještavanja.

2 MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

U svezi s revizijom financijskih izvješća Javnog poduzeća "Ceste Brčko" d. o. o. Brčko distrikt BiH, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonima i drugim propisima kojima se Poduzeće rukovodi.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća rukovodstvo Poduzeća je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, financijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjenski, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih Financijskim planom Poduzeća za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 18/18 i 15/22) i Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Primjereno etičkim zahtjevima koji su relevantni za ovu reviziju, neovisni smo i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima. Pored navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, financijske transakcije i informacije, u svim značajnim aspektima sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bismo pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Poduzeća, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja

- **Poduzeće nije u suradnji s osnivačem definiralo način pokrića gubitka od neprofitabilne djelatnosti, iako je isti planiran u Financijskom planu Poduzeća na koji je Skupština dala suglasnost. Poduzeće neprofitabilnu djelatnost financira iz namjenskih izvora financiranja. (Točka 5.3. Izvješća).**

- **Troškovi ostalih osobnih izdataka u revidiranom razdoblju realizirani su u iznosu od 128.225,25 KM i veći su za 36,41 % u odnosu na prethodno razdoblje, a odnose se na zaključene ugovore o obavljanu privremenih i povremenih poslova i ugovore o djelu. Pojedini ugovori su zaključeni za poslove za koje se mogu zaključiti ugovori o radu, što nije sukladno članku 40 stavku 1 Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Osobama koje su obavljale privremene i povremene poslove u Poduzeću nisu osigurana prava sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine, kako je regulirano odredbama članka 40 stavka 3 Zakona o radu Brčko distrikta BiH. Zaključivani su ugovori o privremenim i povremenim poslovima, za poslove koji ne spadaju u poslove definirane Pravilnikom o radu Poduzeća za koje se može zaključiti ugovor o privremenim i povremenim poslovima.**
  Također, nije dokumentirana kontrola izvršenog posla. (Točka 6.2.2. Izvješća).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju aktivnosti, izuzev navoda u prethodnom ulomku, financijske transakcije i informacije iskazane u financijskim izvješćima Poduzeća za 2023. godinu sukladne su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane.

Zamjenik glavnog revizora	Glavni revizor
dr. sc. Savo Grujić, dipl. oec.	mr. sc. Selma Šadić, dipl. oec.
_____	_____

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju javne uprave i institucija Brčko distrikta BiH provodi reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija financijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. financijska izvješća, kao i aktivnosti, financijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju:

- Zakon o internoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine
- Zakon o trošarinama BiH
- Zakon o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH
- Zakon o javnim nabavama BiH
- Zakon o poduzećima Brčko distrikta BiH
- Zakon o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH
- Zakon o cestama Brčko distrikta BiH
- Zakon o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH
- Zakon o radu Brčko distrikta BiH
- Statut Javnog poduzeća „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH
- Zakon o javnoj imovini u Brčko distriktu BiH
- Međunarodni računovodstveni standardi
- Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržaju računa u kontnom okviru
- Pravilnik o radu u JP ”Ceste Brčko” d. o. o. Brčko distrikt BiH
- Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih mjesta JP ”Ceste Brčko” d. o. o. Brčko distrikt BiH
- Pravilnik o plaćama, naknadama i drugim primanjima zaposlenika i članova Upravnog odbora u JP „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH
- Pravilnik o internim kontrolama i internim postupcima u JP ”Ceste Brčko” d. o. o. Brčko distrikt BiH
- Pravilnik o računovodstvenim politikama JP “Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH
- Odluka o povjeravanju izgradnje i rekonstrukcije javnih cesta Javnom poduzeću „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH od 3. 6. 2020. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o povjeravanju izgradnje i rekonstrukcije javnih cesta Javnom poduzeću „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH od 23. 2. 2022. godine
- Odluka o povjeravanju izgradnje kružnih raskrižja na tranzitnim prometnicama u gradskom području grada Brčko JP “Ceste Brčko” Brčko distrikt BiH od 5. 7. 2017. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o povjeravanju izgradnje kružnih raskrižja na tranzitnim prometnicama u gradskom području grada Brčko JP “Ceste Brčko” Brčko distrikt BiH od 23. 2. 2022. godine
- Odluka o povjeravanju izgradnje i rekonstrukcije javnih cesta Javnom poduzeću „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH od 23. 2. 2022. godine
- Odluka o dopuni Odluke o povjeravanju izgradnje i rekonstrukcije javnih cesta Javnom poduzeću „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH od 7. 9. 2022. godine

- Odluka o povjeravanju izgradnje i rekonstrukcije javnih cesta Javnom poduzeću „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH od 19. 7. 2023. godine.

III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

REZIME DANIH PREPORUKA

Tijekom izvršenja revizije financijskih izvješća Poduzeća za 2023. godinu, konstatirali smo postojanje određenih propusta i nepravilnosti u poslovanju i financijskom izvješćivanju. S ciljem otklanjanja uočenih propusta i nepravilnosti, dajemo sljedeće preporuke:

Tablica 1. Preporuke koje se odnose na financijska izvješća za 2023. godinu

Redni broj	Točka izvješća	Preporuka
1.	6.1.1.	Potrebno je, razmotriti mogućnost uporabe sredstva u pripremi (LED displeja), a ukoliko sredstvo nije moguće uporabiti, potrebno ga je prodati, zamijeniti ili rashodovati, sukladno odredbama točke 67 MRS-a 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema.
2.	6.1.7.	Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH definirati način primopredaje završenih objekata i dokumentacije vezane za izvedene radove, s ciljem usklađivanja knjigovodstvenih evidencija Poduzeća i Vlade Brčko distrikta BiH.
3.	6.2.1.	Potrebno je dokumentirati ukidanje rezerviranja i prihode od ukidanja rezerviranja.
4.	6.2.1.	Potrebno je evidentirati poslovne promjene na temelju adekvatnih knjigovodstvenih isprava sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.
5.	6.2.2.	Potrebno je procjenu rezerviranja vršiti sukladno Pravilniku o računovodstvenim politikama JP "Ceste Brčko" d. o. o. Brčko distrikt BiH, u dijelu načina procjenjivanja iznosa rezerviranja.
6.	6.2.2.	Potrebno je priznavanje rezerviranja vršiti sukladno cilju MRS 37, u dijelu ispunjavanja uvjeta za priznavanje rezerviranja.
7.	6.2.2.	Potrebno je evidentiranje rezerviranja vršiti sukladno Pravilniku o kontnom okviru i sadržaju računa u kontnom okviru, u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih događaja.
8.	6.2.2.	Potrebno je, prilikom evidentiranja troškova reprezentacije u Godišnjoj poreznoj prijavi, a s ciljem izbjegavanja kazni i zateznih kamata prilikom inspekcijskih kontrola, osigurati dokaze da su se troškovi reprezentacije evidentirali sukladno poslovnoj djelatnosti kako propisuje članak 10 u stavcima 2, 4, 5, 6 i 7 Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit.
9.	6.3.	Potrebno je prilikom sastavljanja izvješća o tokovima gotovine pridržavati se odredbi Međunarodnog računovodstvenog standarda 7, Izvješća o tokovima gotovine u dijelu objavljivanja odljeva gotovine.

Tablica 2. Preporuke koje se odnose na usklađenost za 2023. godinu

Redni broj	Točka izvješća	Preporuka
1.	4.	Potrebno je da revidirani subjekt, poduzme aktivnosti na otklanjanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima.
2.	5.1.	Potrebno je, radi učinkovitijeg poslovanja i pouzdanog financijskog izvještavanja, uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju ciljeva Poduzeća.
3.	5.1.	Potrebno je kontinuirano vršiti testiranje sustava internih kontrola te dokumentirati istu s ciljem osiguranja njihovog učinkovitog i kontinuiranog funkcioniranja i stalnog usavršavanja.
4.	5.1.	Potrebno je, zbog utvrđenih manjkavosti i propusta u sustavu interne kontrole, uspostaviti internu reviziju, kako bi se osigurao sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju učinkovitosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.
5.	5.2.	Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH, intenzivirati aktivnosti na osiguravanju potrebne dokumentacije za izvođenje radova sukladno donesenim odlukama o povjeravanju izgradnje i rekonstrukcije Poduzeću, s ciljem završetka povjerenih poslova.
6.	5.2.	Potrebno je dostavljati podatke o izgrađenim građevinama u vlasništvu Brčko distrikta BiH Uredu za upravljanje javnom imovinom sukladno odredbama Zakona o javnoj imovini u Brčko distriktu BiH u dijelu vođenja Registra javne imovine u Brčko distriktu BiH.
7.	5.2.	Potrebno je Bilješke uz financijska izvješća sastavljati sukladno važećim zakonskim propisima i međunarodnim računovodstvenim standardima kako bi prezentirale dodatne informacije i pojašnjenja za korisnike financijskih izvješća.
8.	5.2.	Potrebno je Pravilnik o internom prijavljivanju korupcije i zaštiti osobe koja prijavi korupciju objaviti na web-stranici Poduzeća.
9.	5.3.	Potrebno je poduzeti mjere za osiguravanje samoodrživog poslovanja svih dijelova Poduzeća.
10.	5.3.	Potrebno je u suradnji s osnivačem definirati način pokrića gubitka od neprofitabilne djelatnosti.
11.	5.3.	Potrebno je izvješća o radu Poduzeća pravodobno podnositi Vladi i Skupštini Brčko distrikta BiH, sukladno Zakonu o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH.
12.	5.3.	Potrebno je sredstva trošiti u granicama utvrđenim financijskim planom Poduzeća.
13.	6.2.2.	Potrebno je donijeti Pravilnik o nagrađivanju koji će na objektivan način propisati kriterije koji bi u pogledu kvantitete, kvalitete, pravodobnosti, uštede u radu definirao nagrađivanja radnika.
14.	6.2.2.	Potrebno je prilikom donošenja odluke o utvrđivanju prava i visine novčane naknade-stimulacije plaće jasno i transparentno prikazati po kojoj osnovi i kriteriju su vršena nagrađivanja.
15.	6.2.2.	Potrebno je prilikom angažiranja osoba po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima, dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u dijelu da poslovi za koje se

		zaključuje ugovor ne predstavljaju poslove za koje se može zaključiti ugovor o radu.
16.	6.2.2.	Potrebno je osobama koje obavljaju privremene i povremene poslove u Poduzeću osigurati prava sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine, kako je regulirano odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH.
17.	6.2.2.	Potrebno je dosljedno primjenjivati odredbe Pravilnika o radu Poduzeća u dijelu definiranih slučajeva u kojima se može zaključiti ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova.
18.	6.2.2.	Potrebno je dokumentirati kontrolu izvršenog posla sukladno odredbama ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima.
19.	6.2.2.	Potrebno je na temelju izvršene analize uvjeta rada i zahtjeva pojedinačnih radnih mjesta utvrditi opseg i periodiku potrebnih sistematskih liječničkih pregleda zaposlenika s ciljem zaštite zdravlja zaposlenika i racionalnog trošenja javnih sredstava.
20.	7.	Potrebno je analizirati izvršenje godišnjeg i uzroke izmjena plana javnih nabava s ciljem preciznijeg i pouzdanijeg planiranja javnih nabava u budućem razdoblju.
21.	7.	Potrebno je da Poduzeće na svojoj internetskoj stranici objavljuje popis trgovačkih subjekata s kojima je Poduzeće, ili s njim povezane osobe, u sukobu interesa ili obavještava da takvi subjekti ne postoje sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama u dijelu kvalifikacija kandidata i ponuđača.
22.	7.	Potrebno je, s ciljem izbjegavanja nejasnih, nepreciznih i nezakonitih formulacija, precizirati adekvatan sadržaj u samoj pripremi tenderske dokumentacije sukladno članku 53 stavku 1 Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine.
23.	8.	Potrebno je popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu i obveze Poduzeća na dan 31. 12. sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH.

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Tablica 3. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2023. godine

Grupa računa, račun	P O Z I C I J A		AOP	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine (neto)
				Bruto	Ispravak vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2		3	4	5	6	7
	AKTIVA						
	A. STALNA IMOVINA I DUGOROČNI PLASMANI (002+008+015+020+021+030+033)		**001**	**5.618.027**	**3735.418**	**1.882.609**	**2.364.201**
01	**I. Nematerijalna sredstva (003 do 007)**		**002**	**1.105.930**	**917.596**	**188.334**	**338.946**
010	1.	Kapitalizirana ulaganja u razvoj	003				
013, 014	4.	Ostala nematerijalna sredstva	006	1.105.930	917.596	188.334	338.946
015 i 017	5.	Predujmovi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007				
02	**II. Nekretnine, postrojenja i oprema (009 do 013)**		**008**	**4.512.097**	**2.817.822**	**1.694.275**	**2.025.255**
020	1.	Zemljišta	009				
021	2.	Građevinski objekti	010	517.195	54.301	492.890	478.405
022 do 024	3.	Postrojenja i oprema	011	3.963.312	2.747.827	1.215.485	1.515.260
025, 027	4.	Predujmovi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	013	31.590	15.690	15.900	31.590
03	**III. Investicijske nekretnine**		**014**				
04	**IV. Biološka sredstva (016 do 019)**		**015**				
05	**V. Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva**		**020**				
06	**VI. Dugoročni financijski plasmani (022 do 029)**		**021**				
064	1.	Dugoročni krediti dani u zemlji	025				
064	2.	Dugoročni krediti dani u inozemstvu	026				
068	3.	Ostali dugoročni financijski plasmani	029				
07	**VII. Druge dugoročne tražbine (031+032)**		**030**				
08	**VIII. Dugoročna razgraničenja**		**033**				
090	**B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA**		**034**				
	C) TEKUĆA SREDSTVA (036+043)		**035**	**17.356.586**	**369.503**	**16.987.083**	**15.027.625**
10 do 15	**I. Zalihe i sredstva namijenjena prodaji (037 do 042)**		**036**	**431.155**	**369.503**	**61.652**	**69.587**

10	1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitni inventar	037	431.155	369.503	61.652	67.860
14	5.	Stalna sred. namijenjena prodaji i obustavljeno poslovanje	041				
15	6.	Dani predujmovi	042				1.727
	II.	**Gotovina, kratkoročne tražbine i kratkoročni plasmani(044+047+053+061+062)**	**043**	**16.925.431**		**16.925.431**	**14.958.038**
20	**1.**	**Gotovinski ekvivalenti i gotovina (045+046)**	**044**	**16.570.041**		**16.570.041**	**14.580.017**
20 bez 207	a)	Gotovina	045	16.570.041		16.570.041	14.580.017
207	b)	Gotovinski ekvivalenti	046				
21, 22, 23	**2.**	**Kratkoročne tražbine (048 do 052)**	**047**	**322.325**		**322.325**	**353.725**
211	b.	Kupci u zemlji	049	277.118		277.118	225.528
22	g.	Tražbine iz specifičnih poslova	051	5.674		5.674	3.886
23	d.	Druge kratkoročne tražbine	052	39.533		39.533	124.311
24	**3.**	**Kratkoročni financijski plasmani (054 do 060)**	**053**				
240	a)	Kratkoročni krediti povezanim pravnim osobama	054				
241	b)	Kratkoročni krediti dani u zemlji	055				
248	e)	Ostali kratkoročni plasmani	060				
27	**4.**	**Tražbine za PDV**	**061**	**908**		**908**	**1.058**
28 bez 288	**5.**	**Aktivna vremenska razgraničenja**	**062**	**32.157**		**32.157**	**23.238**
288	**D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA**		**063**				
290	**E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA**		**064**				
	POSLOVNA AKTIVA (001+ 034+035+063+064)		**065**	**22.974.613**	**4.104.921**	**18.869.692**	**17.391.826**
88	**Izvanbilančna aktiva**		**066**	**62.220.767**		**62.220.767**	**64.394.204**
	Ukupno aktiva (065+066)		**067**	**85.195.380**	**4.104.921**	**81.090.459**	**81.786.030**

Grupa konta, konto	P O Z I C I J A	AOP	IZNOS tekuće godine	IZNOS prethodne godine
1	2	3	4	5
	PASIVA			
	A. KAPITAL (102-109+110+111+114+115-116+117-122-127)	101	11.594.099	12.271.236
30	I. Osnovni kapital (103 do 108)	102	45.050	45.050
305	5 Državni kapital	107	45.050	45.050
309	6 Ostali osnovni kapital	108		
31	II. Upisani neuplaćeni kapital	109		
320	III. Emisijska premija	110		
	IV. Rezerve (112+113)	111	1.222.619	196.877
321	1 Zakonske rezerve	112		
322	2 Statutarne rezerve	113	196.877	196.877
dio 33	V. Revalorizacijske rezerve	114		
dio 33	VI. Nerealizirani dobitci	115		
dio 33	VII. Nerealizirani gubitci	116		
34	VIII. Neraspoređena dobit (118 do 121)	117	10.326.430	12.576.014
340	1 Neraspoređena dobit ranijih godina	118	10.253.567	12.576.014
341	2 Neraspoređena dobit izvještajne godine	119	72.863	
35	IX. Gubitak do visine kapitala (123 do 126)	122		546.705
350	1 Gubitak ranijih godina	123		
351	2 Gubitak izvještajne godine	124		546.705
360	X. Otkupljene vlastite dionice i udjeli	127		
dio 40	B) DUGOROČNA REZERVIRANJA (129+130)	128	5.027.948	2.654.534
dio 40	1 Dugoročna rezerviranja za troškove I rizike	129		
dio 40	2 Dugoročna razgraničenja	130	5.027.948	2.654.534
	C) DUGOROČNE OBVEZE (132 do 138)	131		

410	1	Obveze koje se mogu konvertirati u kapital	132		
415, 416	5	Dugoročne obveze po financijskom lizingu	136		
408	**D) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE**		**139**		
	E) KRATKOROČNE OBVEZE (141+149+155+156+160+161+162+163)		**140**	**2.032.079**	**1.955.094**
42	**I. Kratkoročne financijske obveze (142 do 148)**		**141**		
422	1	Kratkoročni krediti i uzeti u zemlji	144		
424, 425	3	Kratkoročni dio dugoročnih obveza	146		
429	4	Ostale kratkoročne financijske obveze	148		
43	**II. Obveze iz poslovanja (150 do 154)**		**149**	**1.322.177**	**1.094.405**
430	1	Primljeni predujmovi, depoziti i kaucije	150	3.505	883
431	2	Dobavljači - povezane pravne osobe	151		
432	3	Dobavljači u zemlji	152	1.318.672	1.094.522
433	4	Dobavljači u inozemstvu	153		
439	5	Ostale obveze iz poslovanja	154		
44	**III. Obveze iz specifičnih poslova**		**155**		
45	**IV. Obveze po osnovi plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih (157 do 159)**		**156**	**966**	**1.182**
46	**V. Druge obveze**		**160**	**688.960**	**842.258**
47	**VI. Obveze za PDV**		**161**	**10.488**	**13.123**
48 izuzev 481	**VII. Obveze za ostale poreze i druge daće**		**162**	**3.447**	**3.126**
481	**VIII. Obveze za porez na dobit**		**163**	**6.041**	
49 izuzev 495	**E) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**		**164**	**215.566**	**510.962**
49 izuzev 495	**G) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE**		**165**		
	POSLOVNA PASIVA (101+128+131+139+140+164+165)		**166**	**18.869.692**	**17.391.826**
890 do 898	**Izvanbilančna pasiva**		**167**	**62.220.767**	**64.394.204**
	Ukupna pasiva (166+167)		**168**	**81.090.459**	**81.786.030**

Tablica 4. Bilanca uspjeha za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2023. godine

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka za AOP	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A) POSLOVNI PRIHODI I RASHODI			
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+206+210+211-212+213)	**201**	**16.759.027**	**15.398.199**
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)	202		
61	2. Prihodi od prodaje učinaka (207 do 209)	206	1.129.461	1.053.058
610	a)Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim osobama	207		
611	b)Prihodi od prodaje učinaka na tuzemnom tržištu	208	1.129.461	1.053.058
612	c)Prihodi od prodaje učinaka na stranom tržištu	209		
62	3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	210		
650 do 659	4. Ostali poslovni prihodi	213	15.629.566	14.345.141
	II. POSLOVNI RASHODI (215+216+217+220+221+224+225+226-227+228)	**214**	**17.147.778**	**16.166.950**
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodane robe	215		
510 do 519	2. Materijalni troškovi	216	261.990	185.258
52	3. Troškovi plaća, naknada plaća i ostalih osobnih primanja (218+219)	217	3.055.025	2.726.972
520 i 521	a) Troškovi bruto plaća i bruto naknada plaća	218	2.826.391	2.541.772
522 do 529	b) Ostali osobni rashodi	219	228.634	185.200
530 do 539	4. Troškovi proizvodnih usluga	220	5.581.436	5.351.680
54	5. Troškovi amortizacije i rezerviranja (222+223)	221	911.471	1.200.314
540 do 542	a) Amortizacija	222	695.905	689.352
543 do 549	b) Troškovi rezerviranja	223	215.566	510.962
55 izuzev 555 i 556	6. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	224	7.333.400	6.698.706
555	7. Troškovi poreza	225	4.456	4.020
556	8. Troškovi doprinosa	226		
poveć. 11 i 12 ili 595	9. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	227		
smanj. 11 i 12 ili 596	10. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	228		
	B. Poslovni dobitak (201-214)	**229**		
	C. Poslovni gubitak (214-201)	**230**	**387.751**	**768.751**
	D. FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI			
66	**I. Financijski prihodi (232 do 237)**	**231**	**1.896**	**22.988**
660	1. Financijski prihodi od povezanih pravnih osoba	232		
661	2. Prihodi od kamata	233	625	19.316
662	3. Pozitivne tečajne razlike	234		
663	4. Prihodi od učinaka valutne klauzule	235		
669	6. Ostali financijski prihodi	237	1.271	3.672
56	**II. Financijski rashodi (239 do 243)**	**238**		**39**
561	2. Rashodi kamata	240		39
562	3. Negativne tečajne razlike	241		
564	5. Ostali financijski rashodi	243		
	E. Dobit redovite aktivnosti (229+231-238)	**244**		
	F. Gubitak redovite aktivnosti (230+238-231)	**245**	**386.855**	**745.802**

	G. OSTALI PRIHODI I RASHODI			
67	**I. Ostali prihodi (247 do 256)**	**246**	**471.568**	**203.158**
670	1. Dobitci od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	247		
671	2. Dobitci od prodaje investicijskih nekretnina	248		
672	3. Dobitci od prodaje bioloških sredstava	249		
674	4. Dobitci od prodaje udjela u kapitalu i dugoročnih POV	251		
675	5. Dobitci od prodaje materijala	252		
676	6. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	253		
677	7. Naplaćene otpisane tražbine	254	3.213	6.105
679	9. Prihodi od smanjenja obveza, ukidanja neiskorištenih dugoročnih rezerviranja i ostali nespomenuti prihodi	256	468.355	197.053
57	**II. Ostali rashodi (258 do 267)**	257	5.441	10.059
570	1. Gubitci od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	258		
571	2. Gubitci od prodaje i rashod. investicijskih nekretnina	259		
574	4. Gubitci od prodaje udjela u kapitalu i dugoročnih POV	262		
575	5. Gubitci od prodaje materijala	263		
576	6. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	264		18
577	7. Rashodi iz osnove zaštite od rizika	265		
578	8. Rashodi po osnovi ispravka vrijed. i otpisa tražbina	266	3.563	2.170
579	9. Rashodi po osnovi rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	267	1.878	7.871
	H. Dobit po osnovi ostalih prihoda i rashoda (246-257)	**268**	**466.127**	**193.099**
	I. Gubitak po osnovi ostalih prihoda i rashoda (257-246)	**269**		
	I. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (271 do 279)			
68	**J. Prihodi i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine**			
68	**I. Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine (271 do 279)**	**270**		
680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava	271		
685	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha	276		
686	6. Prihodi od usklađivanja vrij. kratk. financijskih plasmana	277		
687	7. Prihodi od usklađivanja vrij. kapitala	278		
688 i 689	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	279		
58	**II. Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine (281 do 288)**	**280**		

580	1. Umanjenje vrijednosti nematerijalnih ulaganja	281		
581	2. Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	282		
585	6. Umanjenje vrijednosti zaliha	286		
	K. Dobitak po osnovi usklađivanja vrijednosti imovine (270-280)	**289**		
	L. Gubitak po osnovi usklađivanja vrijednosti imovine (280-270)	**290**		
690 i 691	**LJ. Prihodi po osnovi promjene računovodstvenih politika i ispravka pogrešaka iz ranijih godina**	**291**		**7.320**
590 i 591	**M. Rashodi po osnovi promjene računovodstvenih politika i ispravka pogrešaka iz ranijih godina**	**292**	**367**	**1.322**
	N. DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA			
	1. Dobitak prije oporezivanja (244+268+289+291-292)	**293**	**78.905**	
	2.Gubitak prije oporezivanja (245+269+290+292-291)	**294**		**546.705**
	NJ. TEKUĆI ODLOŽENI POREZ NA DOBIT			
721	1.Porezni rashodi razdoblja	295	6.041	
dio 722	2.Odloženi porezni rashodi razdoblja	296		
dio 723	3.Odloženi porezni prihodi razdoblja	297		
	O. NETO DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			
	1.Neto dobitak tekuće godine (293+294-295-296+297)	**298**	**72.864**	
	2.Neto gubitak tekuće godine (294-293+295+296-297)	**299**		**546.705**
723	**P. MEĐUDIVIDENDE I DRUGI VIDOVI RASPODJELE DOBITKA TIJEKOM RAZDOBLJA**	**300**		
	R. OSTALI DOBITCI I GUBITCI RAZDOBLJA			
	Đ. OSTALI DOBITCI ILI GUBITCI U RAZDOBLJU	**314**		
	S. POREZ NA DOBIT KOJI SE ODNOSI NA OSTALE DOBITKE ILI GUBITKE	**315**		
	Š. NETO REZULTAT PO OSNOVI OSTALIH DOBITAKA ILI GUBITAKA U RAZDOBLJU (314+315)	**316**		
	T. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU			
	I. Ukupan neto dobitak u obračunskom razdoblju	**317**	**72.864**	
	I. Ukupan neto gubitak u obračunskom razdoblje (299-298±316)	**318**		**546.705**
	Neto dobit/gubitak koji pripada većinskim vlasnicima	**319**	**72.864**	**(546.705)**
	Prosječan broj zaposlenih po osnovi sati rada	323	93	90
	Prosječan broj zaposlenih po osnovi stanja na koncu mjeseca	324	93	90

Tablica 5. Izvješće o tokovima gotovine u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine

R. br.	OPIS	Oznaka za AOP	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	4	5	6
A.	**TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI**			
I.	**Priljevi gotovine iz poslovne aktivnosti (302 do 404)**	**301**	**19.433.757**	**18.195.025**
1.	Priljevi od kupaca i primljeni predujmovi	302	1.283.713	18.160.926
2.	Priljevi od premija, subvencija, dotacija i sl.	303	80.837	33.013
3.	Ostali priljevi od poslovne aktivnosti	304	18.069.207	1.086
II.	**Odljev gotovine iz poslovnih aktivnosti (306 do 310)**	**305**	**10.369.692**	**11.461.557**
1.	Odljev iz osnove isplate dobavljačima i dani predujmovi	306	7.129.242	8.593.766
2.	Odljev iz osnove plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih	307	2.888.375	2.568.021
3.	Odljev po osnovi plaćenih kamata	308		
4.	Odljev po osnovi poreza i drugih daća	309	159.572	153.187
5.	Ostali odljevi iz poslovnih aktivnosti	310	192.503	146.583
III.	**Neto priljev gotovine iz poslovnih aktivnosti (301-305)**	**311**	**9.064.065**	**6.733.468**
IV.	**Neto odljev gotovine iz poslovnih aktivnosti (305-301)**	312		
B.	**TOKOVI GOTOVINE IZ INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI**			
I.	**Priljev gotovine iz investicijskih aktivnosti (314 do 319)**	**313**		**17.611**
1.	Priljev po osnovi kratkoročnih financijskih plasmana	314		
2.	Priljev po osnovi prodaje dionica i udjela	315		
3.	Priljev po osnovi prodaje stalnih sredstava	316		
4.	Priljev po osnovi kamata	317		
5.	Priljev po osnovi dividend i udjela u dobiti	318		
6.	Priljev po osnovi ostalih dugoročnih financijskih plasmana	319		17.611
II.	**Odljev gotovine iz investicijskih aktivnosti (321 do 324)**	**320**		
1.	Odljev po osnovi kratkoročnih financijskih plasmana	321		
2.	Odljev po osnovi kupovine dionica i udjela	322		
3.	Odljev po osnovi kupovine stalnih sredstava	323		
4.	Odljev po osnovi ostalih dugoročnih finan. plasmana	324		
III.	**Neto priljevi gotovine iz investicijskih aktivnosti (313-320)**	**325**		**17.611**
IV.	**Neto odljevi gotovine iz investicijskih aktivnosti (320-313)**	**326**		
C	**TOKOVI GOTOVINE IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI**			
I.	**Priljev gotovine iz financijskih aktivnosti (328 do 331)**	**327**		
1.	Priljev po osnovi povećanja osnovnog kapitala	328		
2.	Priljev po osnovi dugoročnih kredita	329		
3.	Priljev po osnovi kratkoročnih kredita	330		
4.	Priljev po osnovi ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	331		
II.	**Odljevi gotovine iz financijskih aktivnosti (333 do 338)**	**332**	**7.074.041**	**6.367.580**

1.	Odljev po osnovi otkupa vlastitih dionica i udjela	333		
2.	Odljev po osnovi dugoročnih kredita	334	6.977.334	6.336.253
3.	Odljev po osnovi kratkoročnih kredita	335		
4.	Odljev po osnovi financijskog lizinga	336		
5.	Odljev po osnovi isplaćenih dividendi	337		
6.	Odljev po osnovi ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	338	96.707	31.327
III.	**Neto priljev gotovine iz financijskih aktivnosti (327-332)**	**339**		
IV.	**Neto odljev gotovine iz financijskih aktivnosti (332-327)**	**340**	**7.074.041**	**6.367.580**
D.	UKUPNI PRILJEVI GOTOVINE (301+313+327)	341	19.433.757	18.212.636
E.	UKUPNI ODLJEVI GOTOVINE (305+320+332)	342	17.443.733	17.829.137
F.	NETO PRILJEVI GOTOVINE (341-342)	343	1.990.024	383.499
G.	NETO ODLJEVI GOTOVINE (342-341)	344		
H.	Gotovina na početku izvještajnog razdoblja	345	14.580.017	14.196.518
I.	Pozitivne tečajne razlike iz osnove preračuna gotovine	346		
J.	Negativne tečajne razlike iz osnove preračuna gotovine	347		
K.	**Gotovina na koncu izvještajnog razdoblja (345+343-344+346-347)**	**348**	**16.570.041**	**14.580.017**

Tablica 6. Izvješće o promjenama u kapitalu za razdoblje koji završava na dan 31. 12. 2023. godine

Red. broj	Vrsta promjene u kapitalu	Oznaka za AOP	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG TRGOVAČKOG DRUŠTVA						Manjinski interes	Ukupni kapital (8+9)
			Dionički kapital i udjeli u društvu sa ogr. Odg.	Revaloriz. rezerve (MRS 16, MRS 21 i MRS 38)	Nerealizirani dobitci/gubitc osnovu financ. imovine raspol. za prodaju	Ostale rezerve (zakonske i statut. rezerve)	Akumulirana nerasp. dobit /nepokriveni gubitak	Ukupno (3+4±5±6±7)		
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	**Stanje na dan 31.12.2021. godine**	**901**	**45.050**			**196.877**	**16.622.891**	**16.864.818**		**16.864.818**
2.	Učinci promjena u računovodstvenim	902								
3.	Učinci ispravka pogrešaka	903								
4.	**Ponovno iskazano stanje na dan 1. 1. 2022. god.**	**904**	**45.050**			**196.977**	**16.622.891**	**16.864.818**		**16.864.818**
5.	Učinci revalorizacije mater. i	905								
8.	Neto dobit/gubitak razdoblja iskazana u bilanci uspjeha	907								
9.	Neto dobitak/gubitak razdoblja priznati izravno u kapital	908					(546.705)	(546.705)		(546.705)
10.	Objavljene dividende i dr. obl. rasp. dop. i pok. gub.	909								
11.	Emis. dion. kapit. i dr. oblici pov. ili smanj. osn. kap.	910					4.046.877	4.046.877		4.046.877
12.	**Stanje na dan 31. 12. 2022. god.**	**912**	**45.050**			**196.977**	**12.029.309**	**12.271.236**		**12.271.236**
13.	Učinci promjena u računovodstvenim	913								
14.	Učinci ispravka pogrešaka	914								
15.	**Ponovno iskazano stanje na dan 1. 1. 2023. godine**	**915**	**45.050**			**196.877**	**12.029.309**	**12.271.236**		**12.271.236**
19.	Neto dobitci/gubitci razdoblja koji su iskaz. u bil. uspj.	919					72.864	72.864		72.864
20.	Neto dobit/gubitak razdoblja priznati izravno u kapitalu	920				1.025.742	(1.025.742)			
21	Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokrića gubitka	921					750.001	750.001		750.001
23.	**Stanje na dan 31. 12. 2023. godine**	**923**	**45.050**			**1.222.619**	**10.326.430**	**11.594.099**		**11.594.099**

NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA JP „CESTE BRČKO“ d. o. o. BRČKO DISTRIKTA BiH ZA 2023. godinu

1. UVOD

Revizija financijskih izvješća Poduzeća je obavljena na temelju ovlasti sukladno Zakonu o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH i drugim relevantnim propisima i na temelju godišnjeg Plana revizije. Revizija je obavljena na temelju adekvatnih revizorskih metoda i primjenljivih revizorskih standarda.

2. OPĆI DIO

Poduzeće je osnovano kao poduzeće s ograničenom odgovornošću s ciljem obavljanja djelatnosti od općeg interesa:

- upravljanje, održavanje i zaštita cesta na području Brčko distrikta BiH
- izgradnja cesta financiranih iz međunarodnih fondova i kredita na području Brčko distrikta BiH
- izgradnja i rekonstrukcija cesta koje mu Skupština Brčko distrikta BiH povjeri, na području Brčko distrikta BiH
- upravljanje parkinzima na području Brčko distrikta BiH, odnosno javnim parking površinama i
- izdavanje dozvola i suglasnosti koje mu osnivač povjeri.

Poduzeće je pravna osoba osnovana prema Zakonu o javnim poduzećima Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 22/18 – pročišćeni tekst, 05/20 i 10/22) Odlukom Skupštine Brčko distrikta BiH o osnutku Poduzeća broj: 01-02-613/12 od 8. 8. 2012. godine i odlukama o izmjenama i dopunama Odluke o osnutku broj 01-02-122/13 od 26. 6. 2013. godine, 01-02-200/13 od 13. 11. 2013. godine, 01-02-695/16 od 28. 7. 2016. godine, 01-02-223/17 od 13. 9. 2017. godine i 01-02-929/20 od 18. 6. 2020. godine.
Poduzeće je, na temelju Zakona o registraciji poslovnih subjekata Brčko distrikta BiH (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, broj 11/05), registrirano kod Osnovnog suda Brčko distrikta BiH 15. 11. 2012. godine pod brojem: 096-0-Reg-12-001601.
Naziv Poduzeća glasi: Javno poduzeće „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH.
Skraćeni naziv pravne osobe je JP „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH.
Sjedište Poduzeća je u Brčkom, Ulica Bosne Srebrene broj 29.

Osnivač Poduzeća je Brčko distrikt BiH s osnivačkim kapitalom u iznosu u iznosu od 45.050,00 KM, što predstavlja 100 % udjela u kapitalu.

Poduzeće je ekonomska i poslovna cjelina, a organizirano je u pet sektora:

- Sektor za izgradnju, rekonstrukcije i kapitalne projekte
- Sektor za održavanje cesta, cestovnih objekata i signalizacije
- Sektor za parkinge, izdavanje dozvola i suglasnosti
- Sektor za računovodstvo i financije i
- Sektor za razvoj, informatiku, internu reviziju, plan, analizu, izvješća, ljudske resurse i marketing.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih mjesta Poduzeća predviđeno je 63 pozicije s 113 zaposlenih. Broj zaposlenih u Poduzeću na dan 31. 12. 2023. godine bio je 93.

3. PREDMET, CILJ I OPSEG REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Poduzeća za 2023. godinu, izvršene financijske transakcije iskazane u tim izvješćima, te usklađenost financijskog poslovanja sa zakonskim propisima.

Cilj revizije je da se na temelju provedene revizije izrazi mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pripremljena, u svakom značajnom pogledu, sukladno važećoj zakonskoj regulativi i primjenjivom okviru financijskog izvještavanja. Revizija uključuje i procjenu primjenjuje li rukovodstvo Poduzeća zakone i ostale važeće propise i akte, koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene u okviru danih ovlasti. Također, izvršena je ocjena financijskog upravljanja, ocjena sustava internih kontrola u pogledu zaštite imovine i otkrivanja i sprječavanja značajno pogrešnih prikazivanja u financijskim izvješćima.

Opseg revizije utvrđen je internim planskim dokumentima revizije. Sustavom uzorkovanja ispitali smo značajne procese vezane za planiranje, upravljanje i rukovođenje poslovnim aktivnostima, imovinu i kapital, tražbine i obveze, prihode i rashode, kao i značajnije procedure javnih nabava.
S obzirom da je revizija obavljena na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne pogreške ne budu otkrivene.
Revizija je uključila i davanje preporuka za daljnji rad za područja koja smo ocijenili bitnim, a koja su vezana za financijsko izvještavanje. Svi iznosi u financijskim izvješćima iskazani su u KM.

4. OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE

U sklopu revizije financijskih izvješća Poduzeća za 2023. godinu izvršili smo provjeru implementacije preporuka Izvješća o reviziji za 2022. godinu sukladno Akcijskom planu Poduzeća za realizaciju preporuka o reviziji financijskih izvješća na dan 31. 12. 2022. godine Ureda za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH broj: 01-3489/23 od 19. 7. 2023. godine. Osvrtom na preporuke dane u izvješćima o obavljenim revizijama za prethodne godine, te na temelju uvida u poduzete aktivnosti, u idućoj tablici (Tablica 7.) dan je osvrt na realizaciju prethodno danih preporuka.

Tablica 7. Pregled realizacije preporuka

Br. prep.	Preporuke iz Izvješća za 2022. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz Izvješća za 2022. godinu	Status
1.	Potrebno je utvrditi objektivne kriterije za raspored općih i neizravnih troškova po djelatnostima Poduzeća kako bi se osiguralo realno iskazivanje troškova djelatnosti i usporedivost podataka u različitim razdobljima.	U poslovnom planu Poduzeća su razdvojeni prihodi i rashodi od parking servisa od prihoda i rashoda osnovne djelatnosti poduzeća.	provedena
2.	Potrebno je vršiti obračun amortizacije za sva sredstva koja se nalaze u stanju koje je nužno da sredstvo funkcionira, sukladno MRS 16.	Sredstvo neće biti stavljeno u uporabu.	nije provodljiva
3.	Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH, definirati način primopredaje završenih objekata i dokumentacije vezane za izvedene radove, s ciljem usklađivanja knjigovodstvenih evidencija Poduzeća i Vlade Brčko distrikta BiH.	Nije definiran način primopredaje završenih objekata i dokumentacije vezane za izvedene radove.	nije provedena
4.	Potrebno je procjenu rezerviranja vršiti sukladno Pravilniku o računovodstvenim politikama JP "Ceste Brčko" d. o. o. Brčko distrikt BiH, u dijelu načina procjenjivanja iznosa rezerviranja.	Procjena rezerviranja nije vršena sukladno Pravilniku o računovodstvenim politikama JP "Ceste Brčko" d. o. o. Brčko distrikt BiH, u dijelu načina procjenjivanja iznosa rezerviranja.	nije provedena
5.	Potrebno je priznavanje rezerviranja vršiti sukladno cilju MRS 37, u dijelu ispunjavanja uvjeta za priznavanje rezerviranja.	Priznavanje rezerviranja nije vršeno sukladno MRS 37, u dijelu ispunjavanja uvjeta za priznavanje rezerviranja.	nije provedena
6.	Potrebno je evidentiranje rezerviranja vršiti sukladno Pravilniku o kontnom okviru i sadržaju računa u kontnom okviru, u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih događaja.	Rezerviranja su i dalje evidentirana u okviru kratkoročnih pasivnih razgraničenja iako imaju karakter dugoročnosti.	nije provedena
7.	Potrebno je prilikom sastavljanja izvješća o tokovima gotovine pridržavati se odredbi Međunarodnog računovodstvenog	Nisu evidentirani odljevi gotovine po svim osnovama kako zahtjeva MRS 7.	nije provedena

	standarda 7 Izvješće o tokovima gotovine u dijelu objavljivanja odljeva gotovine.		
8.	Potrebno je da revidirani subjekt, poduzme aktivnosti na otklanjanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima.	Od 18 preporuka datih u izvješću za 2022. godinu Poduzeće je realiziralo dvije preporuke i jednu djelomično realiziralo.	nije provedena
9.	Potrebno je, radi učinkovitijeg poslovanja i pouzdanog financijskog izvještavanja, uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju ciljeva Poduzeća.	Od 18 preporuka datih u izvješću za 2022. godinu Poduzeće je realiziralo dvije preporuke i jednu djelomično realiziralo.	nije provedena
10.	Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH, intenzivirati aktivnosti na osiguravanju potrebne dokumentacije za izvođenje radova sukladno donesenim odlukama o povjeravanju izgradnje i rekonstrukcije Poduzeću, s ciljem završetka povjerenih poslova.	Nisu provedene aktivnosti na osiguravanju potrebne dokumentacije za izvođenje radova (na izgradnji kružnih tokova) sukladno donesenim odlukama o povjeravanju izgradnje i rekonstrukcije Poduzeću.	nije provedena
11.	Potrebno je vrjednovanje poslova izvršiti na temelju analitičkog vrjednovanja svih kriterija potrebnih za konkretno radno mjesto, osiguravajući provedbu načela ekonomičnosti (najniži objektivno potrebni uvjeti) i načela ista plaća za isti ili sličan rad.	Nije izvršeno vrjednovanje poslova po radnim mjestima poštujući načelo ekonomičnosti i načelo ista plaća za isti ili sličan rad.	nije provedena
12	Potrebno je definirati procedure vezane za objavljivanje sadržaja, održavanja i ažuriranja web-stranice Poduzeća, s ciljem osiguravanja sigurnosti i učinkovitosti web-stranice.	Donesen je Naputak o objavi akata na službenoj internetskoj stranici, ali svi akti nisu objavljeni, odnosno web-stranica nije ažurna.	djelomično provedena
13	Potrebno je dostavljati podatke o izgrađenim građevinama u vlasništvu Brčko distrikta BiH Uredu za upravljanje javnom imovinom sukladno odredbama Zakona o javnoj imovini u Brčko distriktu BiH u dijelu vođenja registra javne imovine u Brčko distriktu BiH.	Nisu dostavljeni podatci o izgrađenim građevinama u vlasništvu Brčko distrikta BiH Uredu za upravljanje javnom imovinom sukladno odredbama Zakona o javnoj imovini u Brčko distriktu BiH za potrebe vođenja registra javne imovine u Brčko distriktu BiH.	nije provedena

14.	Potrebno je prilikom planiranja prihoda i rashoda osigurati njihovo sučeljavanje po djelatnostima Poduzeća, s ciljem njihove lakše razumljivosti od korisnika, ranog otkrivanja negativnih pojava i potencijalnih negativnih trendova u pojedinim područjima i pravodobnog poduzimanja mjera za osiguravanje samoodrživog poslovanja svih dijelova Poduzeća.	Prilikom planiranja prihoda i rashoda osigurano njihovo sučeljavanje po djelatnostima Poduzeća.	provedena
15.	Potrebno je izvješća o radu Poduzeća pravodobno podnositi Vladi i Skupštini Brčko distrikta BiH, sukladno Zakonu o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH.	Izvješća o radu Poduzeća se ne podnose pravodobno Vladi i Skupštini Brčko distrikta BiH,	nije provedena
16.	Potrebno je osobama koje obavljaju privremene i povremene poslove u Poduzeću osigurati prava sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine, kako je regulirano odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH.	Osobama koje obavljaju privremene i povremene poslove u Poduzeću nisu osigurana prava sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine, kako je regulirano odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH.	nije provedena
17.	Potrebno je, prilikom angažiranja osoba po osnovi ugovora o privremenim i povremenim poslovima, pridržavati se načela ekonomičnosti i transparentnosti u dijelu potrebne stručne spreme angažiranih osoba i načina angažiranja osoba.	I dalje se angažiraju osobe s većom stručnom spremom od potrebne spreme za obavljanje određenog posla.	nije provedena
18.	Potrebno je analizirati izvršenje godišnjeg i uzroke izmjena plana javnih nabava s ciljem preciznijeg i pouzdanijeg planiranja javnih nabava u budućem razdoblju.	U revidiranom razdoblju kao i u ranijim razdobljima vršene su izmjene plana nabava.	nije provedena
Br. prep.	**Preporuke iz Izvješća za 2021. godinu**	**Ocjena realizacije preporuka iz Izvješća za 2021. godinu**	**Status**
1.	Potrebno je evidentiranje rezerviranja vršiti sukladno Pravilniku o kontnom okviru i sadržaju računa u kontnom okviru, u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih događaja.	Nije vršeno evidentiranje rezerviranja sukladno Pravilniku o kontnom okviru i sadržaju računa u kontnom okviru.	nije provedena
2.	Potrebno je, radi učinkovitijeg poslovanja i pouzdanog financijskog izvještavanja, uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju ciljeva Poduzeća.	Poduzeće je od 14 preporuka iz prethodne godine provelo ili djelomično provelo 11 preporuka te su 3 ostale neprovedene.	djelomično provedena

3.	Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH, intenzivirati aktivnosti na osiguranju potrebne dokumentacije za izvođenje radova sukladno Odluci o povjeravanju izgradnje i rekonstrukcije javnih cesta Javnom poduzeću „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH i Odluci o povjeravanju izgradnje kružnih raskrižja na tranzitnim prometnicama u gradskom području grada Brčko JP “Ceste Brčko” Brčko distrikt BiH, s ciljem završetka povjerenih poslova.	Osigurana potrebna dokumentacija za izvođenje dijela radova sukladno odlukama o povjeravanju izgradnje	djelomično provedena
4.	Potrebno je osobama koje obavljaju privremene i povremene poslove u Poduzeću osigurati prava sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine, kako je regulirano odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH.	Osobama koje obavljaju privremene i povremene poslove u Poduzeću nisu osigurana prava sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine.	nije provedena
5.	Potrebno je analizirati izvršenje godišnjeg plana javnih nabava i uzroke izmjena istog, s ciljem preciznijeg i pouzdanijeg planiranja javnih nabava u budućem razdoblju.	Nije vršena adekvatna analizira izvršenja godišnjeg plana javnih nabava niti uzroka izmjena istog.	nije provedena
Br. prep.	**Preporuke iz Izvješća za 2020. godinu koje nisu realizirane**	**Ocjena realizacije preporuka iz Izvješća za 2020. godinu**	**Status**
1.	Potrebno je prilikom izvještavanja o realizaciji poslovnih ciljeva i ostvarenim prihodima i rashodima osigurati sistematizirane usporedne podatke o postavljenim i izvršenim ciljevima i detaljna obrazloženja odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda od planiranih iznosa i ostvarenja u prethodnom razdoblju.	Nisu osigurani sistematizirani usporedni podatci o postavljenim i izvršenim ciljevima i detaljna obrazloženja odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda od planiranih iznosa i ostvarenja u prethodnom razdoblju prilikom izvještavanja.	nije provedena
2.	Potrebno je, također, prilikom planiranja i izvještavanja planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda osigurati njihovu korelaciju sa službenim okvirom financijskog izvještavanja, te sučeljavanje po djelatnostima Poduzeća s ciljem njihove lakše razumljivosti od korisnika, ranog otkrivanja negativnih pojava i potencijalnih negativnih trendova u pojedinim područjima i pravodobnog poduzimanja mjera za osiguranje samoodrživog poslovanja svih pojedinačnih djelatnosti Poduzeća, a samim tim i Poduzeća kao cjeline.	Nije osigurana korelacija prihoda i rashoda sa službenim okvirom financijskog izvještavanja, te sučeljavanje po djelatnostima Poduzeća, prilikom planiranja i izvještavanja planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda.	nije provedena

3.	Potrebno je vrjednovanje poslova izvršiti na temelju analitičkog vrjednovanja svih kriterija potrebnih za konkretno radno mjesto, osiguravajući provedbu načela ekonomičnosti (najniži objektivno potrebni uvjeti) i načela ista plaća za isti ili sličan rad.	Vrjednovanje poslova nije vršeno na temelju analitičkog vrjednovanja svih kriterija potrebnih za konkretno radno mjesto.	nije provedena

Potrebno je da revidirani subjekt, poduzme aktivnosti na otklanjanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. Rukovodstvo i sustav internih kontrola

Izvršili smo ispitivanje sustava internih kontrola, kako bi se procijenila točnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju financijska izvješća i usklađenost istih s važećim zakonskim i drugim propisima. Cilj procjene sustava internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje vezano za postizanje ciljeva u sljedećim područjima: učinkovitosti i uspješnosti poslovanja, pouzdanosti financijskog izvještavanja, suglasnosti s postojećim zakonima i propisima i zaštiti imovine.
Odgovornost na uspostavi sustava internih kontrola je na rukovodstvu Poduzeća, a osnova funkcionalnog sustava internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okružja i kontrolnih aktivnosti kreiranih na temelju procijenjenih rizika u poslovanju i osiguranje njihovog učinkovitog i kontinuiranog funkcioniranja uspostavljanjem sistemskih komunikacija između svih elemenata sustava i monitoringa nad funkcioniranjem sustava i permanentnog prilagođavanja promjenama u poslovnom okružju.
Rukovodstvo Poduzeća je odgovorno za računovodstvo, unutarnju kontrolu i nadzor nad aktivnostima iz nadležnosti Poduzeća.

Manjkavost postojećeg sustava internih kontrola potvrđuju uočeni nedostatci:

- nisu intenzivirane aktivnosti na osiguranju potrebne dokumentacije za izvođenje radova, s ciljem završetka povjerenih poslova
- nije vršeno vrjednovanje poslova na temelju analitičkog vrjednovanja svih kriterija potrebnih za konkretno radno mjesto
- nisu objavljeni svi pravilnici na web-stranici Poduzeća
- nisu dostavljeni podatci o izgrađenim građevinama u vlasništvu Brčko distrikta BiH Uredu za upravljanje javnom imovinom
- nisu pravodobno podneseni izvješća o radu Vladi i Skupštini Brčko distrikta BiH
- nije definiran način primopredaje završenih objekata i dokumentacije vezane za izvedene radove s Vladom Brčko distrikta BiH
- nisu prijavljene osobe koje su obavljale privremene i povremene poslove kao osiguranici fondova mirovinskog i invalidskog osiguranja, te im nisu uplaćivani pripadajući doprinosi
- nisu vršene procjene rezerviranja sukladno Pravilniku o računovodstvenim politikama JP "Ceste Brčko" d. o. o. Brčko distrikt BiH, u dijelu načina procjenjivanja iznosa rezerviranja

- nisu vršena priznavanja rezerviranja sukladno cilju MRS 37, u dijelu ispunjavanja uvjeta za priznavanje rezerviranja
- nije vršeno adekvatno knjigovodstveno evidentiranje rezerviranja za ranije pokrenute sporove,
- nisu se pridržavali odredbe Međunarodnog računovodstvenog standarda 7 Izvješće o tokovima gotovine prilikom sastavljanja izvješća o tokovima gotovine u dijelu objavljivanja odljeva gotovine
- nije analizirano izvršenje godišnjeg plana javnih nabava i uzroci izmjena istog
- zabilješke uz financijska izvješća nisu sastavljene sukladno važećim zakonskim propisima i međunarodnim računovodstvenim standardima
- nisu popisom obuhvaćene sve bilančne pozicije i
- nije osigurano samoodrživo poslovanje svih dijelova Poduzeća.

Potrebno je, radi učinkovitijeg poslovanja i pouzdanog financijskog izvještavanja, uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju ciljeva Poduzeća.

Izuzev navedenog, revizijom smo utvrdili da Poduzeće nije dokumentiralo testiranje sustava internih kontrola s ciljem osiguranja njihovog učinkovitog i kontinuiranog funkcioniranja i stalnog usavršavanja.

Potrebno je kontinuirano vršiti testiranje sustava internih kontrola te dokumentirati isti s ciljem osiguranja njihovog učinkovitog i kontinuiranog funkcioniranja i stalnog usavršavanja.

Interna revizija je dio sustava internih financijskih kontrola koji se u javnom sektoru u BiH razvija sukladno standardima i dobroj praksi zemalja Europske unije.

Strategija razvitka sustava internih financijskih kontrola u javnom sektoru BD BiH 2021. – 2025. godine (u daljnjem tekstu: Strategija PIFC) predstavlja opredjeljenje Vlade Brčko distrikta BiH za jačanje preduvjeta za zakonski usklađeno, učinkovito, transparentno i odgovorno upravljanje javnim financijama.

U Brčko distriktu, u JP „Luka“ i Javnom poduzeću „Komunalno Brčko“ uspostavljena je funkcija interne revizije, te je trenutačno JP „Ceste Brčko“ iznimno od uspostavljanja interne revizije iako se financira iz javnih sredstava.

Strateški cilj razvitka sustava interne kontrole je osigurati regularne preduvjete za djelovanje sustava interne kontrole i interne revizije te praćenje financijskog učinka javnih poduzeća radi smanjenja financijskih rizika.

Trenutačno, temelj za uspostavljanje i razvitak sustava interne kontrole prema međunarodnim standardima definiran Zakonom o proračunu ne uključuje obvezu primjene u javnim poduzećima.

Na razini BiH postoji zakonodavni okvir kojim se sistematično uspostavlja interna revizija preko Zakona o internoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine, a ovu oblast su regulirali i entiteti.

Odredbama članka 1 stavka 4 Statuta Brčko distrikta BiH propisano je da su Ustav Bosne i Hercegovine, kao i važeći zakoni i odluke institucija Bosne i Hercegovine, izravno primjenljivi na cijelom teritoriju Distrikta. Zakoni i odluke svih vlasti Distrikta moraju biti sukladni važećim zakonima i odlukama institucija Bosne i Hercegovine.

Odredbama članka 2 točke 1) Zakona o internoj reviziji institucija BiH, propisano je: Interna revizija je neovisno, objektivno uvjeravanje i konzultantska aktivnost kreirana s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Ona pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve osiguravajući sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju učinkovitosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja. Interna revizija uspostavlja se i realizira kroz odjele (jedinice) interne revizije.

Nadalje, u točki 2) propisano je da organizacija podrazumijeva svaku instituciju koja se financira iz javnih sredstava ili javno poduzeće koje u strukturi ima najmanje 50 % plus jednu dionicu državnog kapitala.

Na temelju navedenog, zaključujemo da je interna revizija dio sveobuhvatnog sustava interne kontrole u javnom sektoru čiji je cilj poboljšanje učinkovitosti upravljanja rizicima, kontrolama i upravljačkim procesima u institucijama javnog sektora.

Provedenom revizijom konstatiramo da je Poduzeće osnovano osnivačkim udjelom u 100 % vlasništvu osnivača Brčko distrikta BiH, a njegovo poslovanje se financira uglavnom iz proračuna Distrikta, prihodima od naknada za autoceste, naknada za ceste i drugih naknada propisanih Zakonom o trošarinama BiH i Zakonom o cestama Brčko distrikta BiH, te je, stoga, bilo dužno uspostaviti internu reviziju.

Potrebno je, zbog utvrđenih manjkavosti i propusta u sustavu interne kontrole, uspostaviti internu reviziju, kako bi se osigurao sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju učinkovitosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

5.2. Usklađenost sa zakonskim propisima

Skupštinskom Odlukom o povjeravanju izgradnje kružnih raskrižja na tranzitnim prometnicama u gradskom području grada Brčko JP "Ceste Brčko" Brčko distrikt BiH, od 5. 7. 2017. godine i izmjenom i dopunom od 23. 2. 2022. godine, Poduzeću je povjerena izgradnja 7 kružnih raskrižja od kojih su završene tri, dok kod ostalih četiri Vlada Brčko distrikta BiH nije osigurala potrebnu dokumentaciju za njihovu izgradnju.

Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH, intenzivirati aktivnosti na osiguravanju potrebne dokumentacije za izvođenje radova sukladno donesenim odlukama o povjeravanju izgradnje i rekonstrukcije Poduzeću, s ciljem završetka povjerenih poslova.

Odredbama članka 33 Zakona o javnoj imovini u Brčko distriktu BiH je propisana obveza, u slučaju financiranja izgradnje građevine u vlasništvu Brčko distrikta BiH, dostavljanja podataka o izgrađenoj građevini Uredu za upravljanje javnom imovinom koji vodi Registar nekretnina u vlasništvu Brčko distrikta BiH. Rok za dostavljanje podataka je tri mjeseca od završetka izgradnje te građevine.

Poduzeće je tijekom 2023. godine završilo izgradnju više građevina, ali nije dostavilo podatke o izgrađenoj građevini Uredu za upravljanje javnom imovinom kako je propisano odredbama članka 33 Zakona o javnoj imovini u Brčko distriktu BiH.

Potrebno je dostavljati podatke o izgrađenim građevinama u vlasništvu Brčko distrikta BiH Uredu za upravljanje javnom imovinom sukladno odredbama Zakona o javnoj imovini u Brčko distriktu BiH u dijelu vođenja Registra javne imovine u Brčko distriktu BiH.

Odredbama članka 37 Zakona o računovodstvu i reviziji propisano je da sadržaj godišnjeg izvješća, između ostalog, čine i bilješke uz financijska izvješća.

Sukladno MRS 1 Prezentacija financijskih izvješća bilješke pružaju dodatne informacije koje nisu prezentirane nigdje drugo u financijskim izvješćima, ali su relevantne za njihovo razumijevanje. Subjekt je dužan bilješke prezentirati sistematski, koliko god je to moguće. Prilikom određivanja sistematskog načina prezentiranja, subjekt je dužan razmotriti njegov utjecaj na razumljivost i usporedivost financijskih izvješća. Subjekt je dužan svaku stavku u izvješću o financijskom položaju i izvješću(ima) o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, te izvješću o promjenama kapitala i izvješću o novčanim tokovima, povezati oznakom sa svakom informacijom u bilješkama koja se na nju odnosi.

Uvidom u bilješke uz financijska izvješća za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2023. godine utvrdili smo da iste ne sadrže dodatne informacije koje se odnose na izvješće o promjenama kapitala i izvješće o novčanim tokovima. Također, utvrdili smo da bilješke nisu povezane s oznakom o informacijama iz izvješća o financijskom položaju (bilanca stanja) i izvješću o dobiti ili gubitku (bilanca uspjeha), ne sadrže oznake za AOP ili oznake za grupu računa.

Bilješke ne daju potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima financijskih izvješća sukladno propisima koji uređuju objavljivanje uz financijska izvješća i nisu povezane oznakom sa stavkama iz izvješća na koja se odnose.

Potrebno je bilješke uz financijska izvješća sastavljati sukladno važećim zakonskim propisima i međunarodnim računovodstvenim standardima kako bi prezentirale dodatne informacije i pojašnjenja za korisnike financijskih izvješća.

Poduzeće posjeduje vlastitu web-stranicu putem koje vrši objave i komunikaciju sa zajednicom i zainteresiranim stranama. Na stranici se objavljuju podatci o Poduzeću, financijskoj i organizacijskoj strukturi, javnim nabavama, natječajima, dokumentaciji, anketama, javnim pozivima i druge informacije vezane za Poduzeće.

Upravni odbor je 6. 2. 2023. godine donio Odluku o usvajanju Pravilnika o internom prijavljivanju korupcije i zaštiti osobe koja prijavi korupciju u Javnom poduzeću „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko, broj 01-UO-03/23. Spomenutim Pravilnikom u članku 21 propisano je da Pravilnik stupa na snagu prvog dana od dana donošenja i bit će objavljen na oglasnoj ploči i internetskoj stranici Poduzeća.

Uvidom u službenu internetsku stranicu Poduzeća (web-stranicu) uvjerili smo se da nije objavljen Pravilnik o internom prijavljivanju korupcije i zaštiti osobe koja prijavi korupciju u Javnom poduzeću „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko, što nije sukladno članku 21 Pravilnika.

Potrebno je, Pravilnik o internom prijavljivanju korupcije i zaštiti osobe koja prijavi korupciju objaviti na web-stranici Poduzeća.

5.3. Planiranje i izvještavanje

Godišnji poslovni plan Poduzeća, sukladno odredbama članka 14 Zakona o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH, usvaja Upravni odbor uz suglasnost osnivača, odnosno Skupštine Brčko distrikta BiH.

Poslovni plan Javnog poduzeća „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH za 2023. godinu, u kojem je sadržan i Financijski plan za 2023. godinu, usvojen je od Upravnog odbora 28. 11. 2022. godine, a osnivač je 25. 1. 2023. godine dao suglasnost. Revidirani / ažurirani Poslovni plan Javnog poduzeća „Ceste Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH za 2023. godinu broj I., usvojen je 20. 10. 2023. godine, a suglasnost osnivača je dobivena 29. 11. 2023. godine.

U Poslovnom planu sastavljen je tablični pregled planiranih prihoda i rashoda koji se odnose na poslovanje Parking servisa. Sučeljavanjem prihoda u iznosu od 1.000.000,00 KM i rashoda u iznosu od 1.368.900,00 KM planiran je gubitak u iznosu od 368.900,00 KM, uz napomenu da će planirani gubitak Poduzeće namiriti (nadoknaditi) financiranjem iz namjenskih izvora financiranja (cestarina).

Odredbama članka 35, Zakona o trošarinama BiH, stavka 2, između ostalog, propisana je namjena, da Cestarina od 0,15 KM po litri proizvoda, odnosno kilogramu tekućeg naftnog plina za ceste i od 0,25 KM po litri proizvoda, odnosno kilogramu tekućeg naftnog plina za izgradnju autocesta i za izgradnju i rekonstrukciju drugih cesta, od čega se 0,20 KM odnosi na izgradnju autocesta, a 0,05 za izgradnju i rekonstrukciju drugih cesta.

Odredbama članka 57 Zakona o cestama Brčko distrikta BiH propisano je da se sredstva za financiranje izgradnje i rekonstrukcije, održavanja i zaštite cesta osiguravaju iz:

1. naknada za uporabu ceste
2. naknada za ceste (cestarina) koja se plaća na promet derivata nafte
3. proračuna Brčko distrikta BiH
4. financijskih kredita
5. ulaganja tuzemnih i inozemnih osoba i
6. drugih izvora sukladno Zakonu.

Naknade iz stavka 1 točki 1 i 2 ovoga članka prihod su Javnog poduzeća. Naknada iz stavka 1 točke 2 ovoga članka koristi se sukladno propisima kojima se regulira namjena navedene naknade.

> *Potrebno je poduzeti mjere za osiguravanje samoodrživog poslovanja parking servisa Poduzeća.*
>
> *Potrebno je u suradnji s osnivačem definirati način pokrića gubitka od neprofitabilne djelatnosti.*

U idućem tabličnom pregledu dajemo usporedni prikaz prihoda i rashoda Poduzeća u 2023. godini u odnosu na prethodnu godinu i u odnosu na planirane pokazatelje.

Tablica 8.

R. B.	PRIHODI	PLANIRANO 2023.	OSTVARENO 2022.	OSTVARENO 2023.	% 4/3	% 4/2
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi od prodaje učinaka-parkinzi	1.000.000,00	1.024.107,43	1.106.731,79	108,07	110,67
2.	Prihodi od cestovnih suglasnosti	30.000,00	28.565,00	22.729,00	79,57	75,76
3.	Prihodi od cestarina – registracije vozila	3.200.000,00	797.967,48	3.350.800,04	419,92	104,71
4.	Prihodi od cestarina 0,25/l goriva	7.200.000,00	7.071.978,42	5.237.135,71	74,05	72,74
5.	Prihodi od cestarina 0,15/l goriva	6.977.333,75	6.336.252,34	6.977.333,75	110,12	100,00
6.	Prihodi od vage za mjerenje osovinskog opterećenja	20.000,00	18.021,36	13.909,89	77,19	69,55
7.	Ostali prihodi po drugim osnovama	39.500,00	127.411,82	50.387,22	39,55	127,56
8.	Prihodi od kamata	1.500,00	19.316,13	624,64	3,23	41,64
9.	Ostali financijski prihodi	5.000,00	3.671,81	4.483,92	122,12	89,68
10.	Prihodi od ukidanja rezerviranja	200.000,00	197.052,50	468.355,16	237,68	234,18
11.	Prihodi po osnovi ispravaka pogrešaka iz ranijih godina	7.000,00	7.320,91	0,00	0,00	0,00
	U K U P N O :	**18.680.333,75**	**15.631.665,20**	**17.232.491,12**	**110,24**	**92,25**
	TROŠKOVI	**PLANIRANO 2023.**	**OSTVARENO 2022.**	**OSTVARENO 2023.**	**%**	**%**
1.	Troškovi materijala	78.020,00	83.973,27	99.055,12	117,96	126,96
2.	Troškovi goriva i energije	119.020,00	88.347,87	103.042,70	116,63	86,58
3.	Troškovi sitnog inventara	110.020,00	12.937,44	59.892,07	462,94	54,44
4.	**Materijalni troškovi**	**307.060,00**	**185.258,58**	**261.989,89**	**141,42**	**85,32**
5.	Troškovi plaća i naknada	3.030.000,00	2.541.771,72	2.826.391,04	111,20	93,28
6.	Ostali osobni rashodi	64.000,00	62.079,48	61.247,88	98,66	95,70
7.	Nagrade, otpremnine i pomoći	**30.000,00**	**20.366,13**	**32.554,07**	**159,84**	**108,51**
8.	Troškovi službenog puta	10.000,00	8.755,89	6.606,63	75,45	66,07
9.	Ostali osobni rashodi (PiPP)	135.000,00	93.998,87	128.225,25	136,41	94,98
10.	**Troškovi plaća, naknada i ostalih primanja**	**3.269.000,00**	**2.726.972,09**	**3.055.024,87**	112,03	93,45
11.	Troškovi usluga na izradi učinaka	6.144.630,00	4.896.749,97	5.232.028,48	106,85	85,15
12.	Troškovi transportnih usluga	3.000,00			-	0,00
13.	Troškovi održavanja	311.140,00	206.158,32	187.265,23	90,84	60,19
14.	Troškovi zakupa	60.000,00	52.066,83	51.780,46	99,45	86,30

15.	Troškovi promidžbe i propagande	44.020,00	35.822,16	40.475,05	112,99	91,95
16	Troškovi istr. i razvoja	90.000,00	130.757,32	44.517,61	34,05	49,46
17	Troškovi ostalih usluga	36.000,00	30.125,60	25.368,87	84,21	70,47
18	**Troškovi proizvodnih usluga**	**6.688.790,00**	**5.351.680,20**	**5.581.435,70**	104,29	83,44
19.	Troškovi amortizacije	700.000,00	689.351,91	695.904,66	100,95	99,41
20.	Troškovi rezerviranja	180.000,00	510.961,59	215.566,40	42,19	119,76
21.	Troškovi neproizvodnih usluga	170.000,00	135.574,38	138.384,74	102,07	81,40
22.	Troškovi reprezentacije	34.520,00	30.520,68	31.839,18	104,32	92,23
23.	Troškovi premija osiguranja	116.500,00	99.725,73	87.721,51	87,96	75,30
24.	Troškovi platnog prometa	6.500,00	4.144,67	4.653,02	112,27	71,58
25.	Troškovi članarina	7.230,00	4.815,84	7.282,48	151,22	100,73
26.	Ostali nematerijalni troškovi	206.000,00	87.671,27	86.185,08	98,30	41,84
27.	Otplata za obilaznicu	6.977.333,75	6.336.252,65	6.977.333,75	110,12	100,00
28.	**Nematerijalni troškovi**	**8.398.083,75**	**6.698.705,22**	**7.333.399,76**	109,47	87,32
29.	Troškovi poreza i doprinosa	7.000,00	4.019,88	4.455,95	110,85	63,66
30.	**Poslovni rashodi**	**18.669.933,75**	**16.166.949,47**	**17.147.777,23**	106,07	91,85
31.	Financijski rashodi		39,2	0,00	0,00	-
32.	Ostali rashodi (ispravci vrijednosti i otpisi tražbina i troškovi sudskih postupaka)	**10.400,00**	10.059,73	5.441,21	54,09	52,32
33.	Rashodi od umanjenja i uskl.		1.321,93	367,04	27,77	-
34.	**UKUPNI RASHODI**	**18.680.333,75**	**16.178.370,33**	**17.153.585,48**	106,03	91,83
35.	**FINANCIJSKI REZULTAT**	**0,00**	**-546.705,14**	**78.905,64**	-14,43	-

Sukladno odredbama članka 38 Zakona o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH propisana je obveza podnošenja izvješća o radu i financijskom poslovanju Poduzeća najmanje dva puta godišnje Vladi i Skupštini Brčko distrikta BiH.

Revizijom smo utvrdili da je Izvješće o radu s financijskim poslovanjem za razdoblje 1. 1. – 30. 6. 2023. godine i Izvješće o radu sa financijskim poslovanjem za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2022. godine podneseno 10. 10. 2023. godine Vladi i Skupštini Brčko distrikta BiH.

Potrebno je izvješća o radu Poduzeća pravodobno podnositi Vladi i Skupštini Brčko distrikta BiH, sukladno Zakonu o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH.

Izuzev navedenog, utvrdili smo da su na pozicijama rashoda: troškovi materijala, nagrade otpremnine i pomoći i troškovi rezerviranja, realizirani u većem iznosu od planiranih (Tablica br. 8. r. br. 1. 7 i 20) Financijskim planom Poduzeća.

Potrebno je sredstva trošiti u granicama utvrđenim Financijskim planom Poduzeća.

6. Prezentacija financijskih izvješća

6.1. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2023. godine

Poslovna aktiva i pasiva su u bilanci stanja na dan 31. 12. 2023. godine iskazane u iznosu 18.869.692,00 KM.

6.1.1. Stalna sredstva

Na dan 31. 12. 2023. godine stalna sredstva u glavnoj knjizi, iskazana su po sadašnjoj (neto) vrijednosti u iznosu od 1.882.609,00 KM. Struktura stalnih sredstava je prikazana u sljedećoj tablici:

Tablica 9.

Vrsta stalnih sredstava	Nabavna vrijednost	Ispravak vrijednosti	Neto vrijednost
1	2	3	4 (2-3)
Nematerijalna sredstva	1.105.930,00	917.596,00	188.334,00
Nekretnine, postrojenja i oprema	4.512.097,00	2.817.822,00	1.694.275,00
Ukupno:	**5.618.027,00**	**3.735.418,00**	**1.882.609,00**

Nematerijalna sredstva

U financijskom iskazu bilanci stanja na dan 31. 12. 2023. godine iskazana je bruto vrijednost nematerijalnih sredstava u iznosu od 1.105.930,00 KM, pripadajuća ispravak vrijednosti u iznosu od 917.596,00 KM, te sadašnja vrijednost nematerijalnih sredstava u iznosu od 188.334,00 KM i odnosi se na ulaganja u tuđa sredstva u iznosu od 155.669,00 KM, te ulaganja u računalske programe i licencije u iznosu od 32.665,00 KM.

Tablica 10.

R. Br.	Opis	Ulaganja u tuđe građevinske objekte	Ostala nematerijalna sredstva	Ukupno
N A B A V N A V R I J E D N O S T				
1	Stanje na dan 1. 1. 2023.	**268.790,05**	**819.547,97**	**1.088.338,02**
2	Nabava/povećanje	0,00	17.592,12	17.592,12
3	**Stanje na dan 31. 12. 2023. (1+2)**	**268.790,05**	**837.140,09**	**1.105.930,14**
I S P R A V A K V R I J E D N O S T I				
4	Stanje na dan 1. 1. 2023.	86.241,89	663.150,18	749.392,07
5	Amortizacija	26.879,00	141.324,93	168.203,93
6	**Stanje na dan 31. 12. 2023. (4+5)**	**113.120,89**	**804.475,11**	**917.596,00**
7	**Sadašnja vrijednost na dan 1. 1. 2023. (1-4)**	**182.548,16**	**156.397,79**	**338.945,95**
8	**Sadašnja vrijednost na dan 31. 12. 2023. (3-6)**	**155.669,16**	**32.664,98**	**188.334,12**

Povećanje nabavne vrijednosti nematerijalnih sredstva u iznosu od 17.592,12 KM odnosi se na nabavu sustava kontrole radnog vremena u iznosu od 3.107,52 KM, licencije za antivirusni program u iznosu od 7.488,00 KM i DMS programa u iznosu od 6.996,60 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani u bilanci stanja na dan 31. 12. 2023. godine

iskazani su po sadašnjoj (neto) vrijednosti od 1.694.275,00 KM, a odnose se na sljedeće oblike imovine: građevinski objekti u iznosu od 462.889,35 KM, postrojenja i oprema u iznosu od 914.701,41 KM, transportna sredstva u iznosu od 300.783,65 KM i stalna sredstva u pripremi 15.900,00 KM.
Promjene na stalnim sredstvima u razdoblju od 1. 1. 2023. do 31. 12. 2023. godine, iskazane su u sljedećoj tablici:

Tablica 11.

R. br.		Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Sredstva u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
1	**Stanje na dan 1. 1. 2023.**	**517.194,79**	**3.775.783,17**	**31.590,00**	**4.324.567,96**
2	Nabava/povećanje	0,00	196.720,37	0,00	196.720,37
3	Prodaja i rashodovanja/usklađivanje vrijednosti	0,00	-9.191,44	-15.690,00	-9.191,44
4	**Stanje na dan 31. 12. 2023. (1+2-3)**	**517.194,79**	**3.963.312,10**	**15.900,00**	**4.496.406,89**
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI					
5	**Stanje na dan 1. 1. 2023.**	**38.789,60**	**2.260.523,59**	**0,00**	**2.299.313,19**
6	Amortizacija	15.515,84	496.494,89	0,00	512.010,73
7	Prodaja u razdoblju i rashodovanje /usklađivanje vrijednosti	0,0	-9.191,44	0,00	-9.191,44
8	**Stanje na dan 31. 12. 2023. (5+6-7)**	**54.305,44**	**2.747.827,04**	**0,00**	**2.802.132,48**
9	**Sadašnja vrijednost na dan 1. 1. 2023. godine (1-5)**	**478.405,19**	**1.515.259,58**	**31.590,00**	**2.025.254,77**
10	**Sadašnja vrijednost na dan 31. 12. 2023. godine (4-8)**	**462.889,35**	**1.215.485,06**	**15.900,00**	**1.694.274,41**

Do povećanja vrijednosti postrojenja i opreme je došlo zbog nabava ostale opreme u vrijednosti od 160.507,62 KM (4 brojača prometa u prometu u iznosu od 99.988,20 KM, zaštitna ograda „Grbavica“ u iznosu od 22.389,12 KM, treptači za pješake u iznosu od 19.761,30 KM, zaštitna ograda u iznosu od 16.965,00 KM i nadzemni hidrant u iznosu od 1.404,00 KM), računalske opreme u iznosu od 30.351,67 KM i strojeva i priključaka u iznosu od 5.861,00 KM (rasipač s adapterom 2.000,00 KM i dvije motorne kose u iznosu od 3.861,00 KM).
Na temelju prijedloga Središnjeg popisnog povjerenstva donesena je Odluka o otpisu osnovnih sredstava broj 01-1184/24 od 22. 2. 2024. godine na temelju koje je izvršen otpis telefona, računala, pisača, monitora, fotoaparat i kopirnih aparata nabavne i ispravljene vrijednosti u iznosu od 9.191,44 KM.

Rashodovanje i otuđenje nekretnina, postrojenja i opreme prema odredbama točke 67. MRS-a 16 Nekretnine postrojenja i oprema, knjigovodstvenu vrijednost nekretnine, postrojenja i opreme treba isknjižiti:
- u trenutku otuđivanja ili
- kada se od njihove uporabe ili otuđenja ne očekuju buduće ekonomske koristi.

Poduzeće je, tijekom 2019. godine provelo postupak javne nabave i zaključilo ugovor o nabavi led displeja u vrijednosti od 31.590,00 KM. Oprema je nabavljena radi postavljanja kraj prometnica s ciljem reguliranja sigurnosti prometa. LED displeji su zaprimljeni u Poduzeće i nalaze se u ispravnom stanju spremnom za puštanje u funkciju.

Nabavljeni led displeji nisu dobili potrebne dozvole, te ni nakon 4 godine od nabave nisu stavljeni u uporabu. Na dan 31. 12. 2023. godine izvršen je ispravak vrijednosti u iznosu od 15.690,00 KM, te je iskazana neto vrijednost u iznosu od 15.900,00 KM

Ravnatelj Poduzeća je Odlukom o imenovanju Povjerenstva za umanjenje vrijednosti LED displeja broj: 01-6611/23, 19. 12. 2023. godine povjerenstvu dao zadatak da izvrši procjenu LED displeja nabavljenih 2019. godine, u vrijednosti od 31.590,00 KM.
Povjerenstvo je 25. 1. 2024. godine sastavilo zapisnik u kojem je navedeno da je Povjerenstvo procjenu displeja povjerilo poduzeću „Telefonija Vidaković“ d. o. o. Doboj iz razloga što je istu smatrala stručnom i kvalificiranom da izvrši procjenu, jer održava svjetlosnu prometnu signalizaciju za potrebe Poduzeća. U istom zapisniku Povjerenstvo je konstatiralo da je 24. 1. 2024. godine Poduzeće „Telefonija Vidaković“ dostavilo Obavijest broj: 014-1/2024 od 19. 1. 2024. godine u kome je navedena tržišna vrijednost displeja u iznosu od 15.900,00 KM.

Uvidom u spomenutu Obavijest od 24. 1. 2024. godine utvrdili smo da je poduzeće „Telefonija Vidaković“ navelo, između ostalog, da isporuka, montaža, programiranje i puštanje u rad displeja s komplet spojnim materijalom, nosačima, kabelom i ostalim sitnim nespecifičnim materijalom iznosi 15.900,00 KM. Izuzev navedenog, ugradnja displeja moguća je na mjestima gdje postoji stalni napon 230V/50Hz, dok se stupovi-nosači displeja moraju posebno projektirati i postaviti.
Na temelju navedenog, utvrdili smo da Povjerenstvo za umanjenje vrijednosti LED displeja, prilikom procjene, nije uzelo u obzir troškove stavljanja sredstva u uporabu (programiranje, montaža, spojni materijal, nosače, kabele i ostalog sitnog materijala, kao i troškove posebnog projektiranja pri postavljanju nosača displeja), nego je iznos od 15.900,00 KM uzelo kao trenutačnu tržišnu vrijednost, na temelju koje je smanjena vrijednost do nadoknadive u iznosu od 15.690,00 KM (nabavne vrijednost 31.590,00 KM - nadoknadiva vrijednost 15.900,00 KM = vrijednosno usklađivanje 15.690,00 KM).
Vrijednosno usklađivanje u iznosu od 15.690,00KM je knjigovodstveno evidentirano kao trošak amortizacije (porezno nepriznata).

Revizijom smo utvrdili da nije utvrđeno razdoblje u kojem se očekuje da će imovina biti na raspolaganju za uporabu subjektu kako nalaže MRS-16 kojim je u točki 6 definirano da je amortizacija sistemski raspored amortizirajućeg iznosa imovine tijekom korisnog vijeka uporabe, te, stoga, vrijednosno usklađivanje u vrijednosti od 15.690,00 KM nije trebalo evidentirati kao troškove amortizacije, nego u okviru grupe 58-rashodi po osnovi umanjenja vrijednosti imovine.
Izuzev navedenog, Povjerenstvo nije u dovoljnoj mjeri izvršilo procjenu umanjenja vrijednosti LED displeja, jer nije uzelo u obzir troškove programiranja, montaže, spojnog materijala, nosača, kabela i ostalog sitnog materijala, kao i troškove projektiranja pri postavljanju nosača displeja.

Potrebno je razmotriti mogućnost uporabe sredstva u pripremi (LED displeja), a ukoliko sredstvo nije moguće uporabiti, potrebno ga je prodati, zamijeniti ili rashodovati, sukladno odredbama točke 67 MRS-a 16-Nekretnine postrojenja i oprema.

6.1.2. Tekuća sredstva

Vrijednost tekućih sredstava u glavnoj knjizi na dan 31. 12. 2023. godine iskazana je u neto iznosu od **16.925.431,00** KM i struktura istih dana je u sljedećoj tablici:

Tablica 12.

R. br.	Opis tekućih sredstava	Iznos 2022. god.	Iznos 2023. god.	3/2
	1	2	3	4
1	**Zalihe (2-3+4+5)**	**69.587,43**	**61.652,14**	**88,60**
2	Sitni inventar	314.469,70	369.502,65	117,50
3	Ispravak vrijednosti sitnog inventara	314.469,70	369.502,65	117,50
4	Sirovine i materijal	67.860,44	61.652,14	90,85
5	Dani predujmovi za zalihe pravnim osobama	1.726,99	0,00	0,00
6	**Gotovina, kratkoročne tražbine i kratkoročni plasmani (7+8+9+10)**	**14.933.741,63**	**16.892.365,21**	**113,12**
7	Gotovina i ekvivalenti gotovine	14.580.016,45	16.570.040,90	113,65
8	Kupci u zemlji	225.528,34	277.117,82	122,87
9	Tražbine iz specifičnih poslova	3.886,36	5.673,57	145,99
10	Druge kratkoročne tražbine	124.310,48	39.532,92	31,80
11	**Tražbine za pretplatu PDV**	**1.058,46**	**908,16**	85,80
12	**Aktivna vremenska razgraničenja**	**23.237,76**	**32.157,56**	138,38
13	**UKUPNO TEKUĆA SRED. (1+6+11+12)**	**15.027.625,28**	**16.925.430,93**	**112,63**

Sitni inventar

U knjigovodstvenim evidencijama Poduzeća na dan 31. 12. 2023. godine, evidentirana je nabavna vrijednost sitnog inventara i autoguma u uporabi u iznosu od 369.502,65 KM i pripadajući ispravak nabavne vrijednosti u istom iznosu.

Tijekom 2023. godine Poduzeće je izvršilo nabavu sitnog alata i inventara u iznosu od 87.687,14 KM, od čega se na HTZ opremu odnosi 40.003,47 KM, sitni inventar 41.809,43 KM, sitan alat u iznosu od 5.774,24 KM.

Središnje popisno povjerenstvo je otpisalo HTZ opremu nabavne i ispravljene vrijednosti od 23.163,66 KM i sitni inventar nabavne i ispravljene vrijednosti od 20.418,93 KM.

Sirovine i materijal

Zalihe sirovina i materijala se sastoje iz zaliha: kameni agregat u iznosu od 36.597,53 KM, soli za posipanje u iznosu od 13.250,01 KM i materijal za obilježavanje u iznosu od 11.804,60 KM.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

U bilanci stanja Poduzeća, na dan 31. 12. 2023. godine, ukupna novčana sredstva na žiro i deviznim računima i blagajni iskazana su u iznosu od 16.570.041,00 KM i to kako slijedi:

Tablica 13.

Naziv računa	SALDO
Transakcijski račun konto UNICREDIT BANK AD Banjaluka	1.905.297,30 KM
Transakcijski račun UNICREDIT BANK D. D. Mostar	1.890.272,61 KM
Transakcijski račun konto NOVA BANKA A. D.	954.095,98 KM
Transakcijski račun konto ZIRAAT BANKA	2.949.860,00 KM
Transakcijski račun konto SBERBANKA/ASA	6.788.547,29 KM
Transakcijski račun SPARKASSE BANK	2.068.746,42 KM
Transakcijski račun devizni (EUR)	10.257,23 KM
Blagajna	271,99 KM
Biznis kartice	2.692,16 KM
UKUPNO	16.570.040,98 KM

Kupci u zemlji

Tražbine od kupaca na dan 31. 12. 2023. godine, iskazane su u iznosu od 277.188,00 KM. U 2023. godini nije bilo otpisa tražbine od kupaca. U iskazanom saldu tražbina od kupaca iznos od 113.401,72 KM odnosi se na tražbine od kupaca na ime izdanih dnevnih karti.
Poduzeće je priznalo rashode razdoblja po osnovi otpisa tražbina u iznosu od 2.957,17 KM na prijedlog Središnjeg popisnog povjerenstva.

Tražbine od komisionara

Tražbine od komisionara iskazane su iznosu od 5,673,57 KM, odnose se na tražbine po osnovi parking karti danih u komisionu prodaju.

Druge kratkoročne tražbine

Druge kratkoročne tražbine na dan 31. 12. 2023. godine iskazane su u iznosu od 39.533,00 KM i sastoje se od:

- tražbine od fondova u iznosu od 7.643,77 KM,
- tražbine od zaposlenika u iznosu od 1.297,09 KM,
- tražbine za više plaćene poreze i doprinose u iznosu od 19.492,06 KM i
- tražbine od osiguravajućih organizacija u iznosu od 11.100,00 KM.

Tražbine za pretplatu PDV-a

Tražbine za pretplatu PDV-a iskazane su u iznosu 908,16 KM i odnose se na tražbine za PDV za koje nije stečeno pravo odbitka u 2023. godini.

Unaprijed plaćeni rashodi

Unaprijed plaćeni rashodi iskazani su u iznosu od 32.157,56 KM i odnose se na unaprijed uplaćene godišnje troškove osiguranja koje se odnose na 2024. godinu.

6.1.3. Kapital

Na dan 31. 12. 2023. godine na poziciji kapitala iskazan je iznos od **11.594.099,00 KM.**

Struktura istog dana je u sljedećoj tablici:

Tablica 14.

R. b.	O P I S	Iznos u 2023. godini	Iznos u 2022. godini
a	Državni kapital (Vlada Brčko distrikta BiH)	45.050,00	45.050,00
b	Statutarne rezerve	1.222.618,60	196.877,49
c	Neraspoređena dobit ranijih godina	10.253.567,42	12.576.013,56
d	Neraspoređena dobit tekućeg razdoblja	72.863,40	0,00
e	Neraspoređeni gubitak tekuće godine	0,00	-546.705,03
UKUPNO (a+b+c+d+e)		**11.594.099,42**	**12.271.236,02**

Osnovni kapital Poduzeća iskazan u iznosu od 45.050,00 KM predstavlja upisani uplaćeni kapital u novcu u iznosu od 2.000,00 KM i u stvarima u iznosu od 43.050,00 KM, od osnivača Brčko distrikta BiH, (aktualni izvadak iz sudskog registra od 17. 10. 2023. godine broj 096-0-RegZ-23-002759).
Na smanjenje kapitala utjecalo je pokriće gubitka za 2022. godinu i projekti koje je Poduzeće sukladno Poslovnom planu broj 01-U0-95/21 od 21. 12. 2021. godine uz suglasnost osnivača izgradilo iz neto dobiti, koje će se nakon dobivanja uporabne dozvole predati na uknjiženje Direkciji za financije Brčko distrikta BiH. Sredstva su iskazana u izvanbilančnoj evidenciji Poduzeća.

6.1.4. Dugoročna rezerviranja

Dugoročna rezerviranja se odnose na dugoročna razgraničenja namjenskih prihoda i na dan 31. 12. 2023. godine iznose 5.027.948,46 KM. Strukturu dugoročnih razgraničenja čine odloženi namjenski prihod za otplatu kredita (0,15 KM/l) u iznosu od 263.747,66 KM, odloženi namjenski prihod za usluge održavanja (0,25 KM/l) u iznosu od 1.733.323,75 KM, odloženi namjenski prihod za rekonstrukciju mosta u iznosu od 65.000,00 KM i odloženi namjenski prihod za usluge održavanja (cestarina) u iznosu od 2.965.877,05 KM.

Naknade koje se plaćaju pri registraciji vozila i iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata, koje liježu na račun Poduzeća, a koriste se održavanje i zaštitu cestovne infrastrukture se prilikom uplate evidentiraju na pozicijama odloženi prihodi, te se na klasu prihoda preknjižavaju u trenutku njihove realizacije samo u iznosu nastalih troškova za čije su pokriće namijenjeni.

Struktura odloženih namjenskih prihoda dana je u sljedećoj tablici:

Tablica 15.

R. b.	O P I S	Uplate	Isplate	SALDO (3-4)
1	2	3	4	5
a	Prihod za otplatu kredita (0,15 KM/l nafte i naftnih derivata)	6.977.333,75	6.977.333,75	263.747,66
b	Prihod za usluge održavanja (0,25 KM/l nafte i naftnih derivata)	6.970459,46	5.237.135,71	1.733.323,75
c	Prihod za usluge održavanja-cestarine	3.925.890,61	3.350.800,02	2.965.877,05
d	Odloženi namjenski prihod za rekonstrukciju mosta	65.000,00	0,00	65.000,00
UKUPNO (a+b+c+d)		17.938.683,82	15.565.269,48	5.027.948,46

6.1.5. Kratkoročne obveze

Na dan 31. 12. 2023. godine, kratkoročne obveze iskazane su u iznosu od 2.032.079,00 KM. Struktura kratkoročnih obveza dana je u sljedećoj tablici:

Tablica 16.

R. br.	Konto	Opis	Iznos	%
1.	430	Obveze za primljene predujmove	3.505,31	0,17
2.	432	Obveze prema dobavljačima u zemlji	1.318.671,63	64,89
3.	451	Obveze za porez na plaće	965,56	0,06
4.	462	Obveze za prema osnivaču	688.959,95	33,90
5.	479	Obveze za PDV	10.488,16	0,51
6.	481	Obveze za porez na dobit	6.041,24	0,30
7.	489	Naknada za šume	3.446,50	0,17
UKUPNO:			2.032.078,35	100,00

Obveze prema dobavljačima u zemlji na dan 31. 12. 2023. godine iskazane su u iznosu 1.318.671,63 KM, od čega se na redovite obveze odnosi 1.064.311,13 KM i obveze po

zadržanim retencijama 254.360,50 KM. Obveze se najvećim djelom odnose na dobavljače za izvršene usluge i radove na izgradnji i održavanju cesta.

6.1.6. Ostala pasivna vremenska razgraničenja

Ostala pasivna vremenska razgraničenja na dan 31. 12. 2023. godine iskazana su u iznosu od 215.566,40 KM i odnose se na kratkoročna rezerviranja po sudskim sporovima (detaljnije pojašnjenje u poglavlju 6.2.2 u dijelu rashoda vezanih za troškove rezerviranja).

6.1.7. Izvanbilančna evidencija

Vrijednost izvanbilančne evidencije u bilanci stanja na dan 31. 12. 2023. godine iskazana je u iznosu **62.220.767,74 KM,** i odnosi se na:

- neto ulaganja u tuđa osnovna sredstva (obilaznicu), u iznosu od 58.453.108,32 KM,
- interkalarne kamate u iznosu od 1.586.306,46 KM,
- ulaganja u tuđe objekte (obilaznica-kosine) u iznosu od 258.441,60 KM,
- primljene garancije u iznosu od 957.426,24 KM,
- nominalnu vrijednost kiosk karti u iznosu od 285.183,60 KM,
- kružni tok Izbor u iznosu od 27.378,00 KM,
- kružni tok Kuglana u iznosu od 652.923,52 KM.

U odnosu na isti nadnevak prethodne godine na izvanbilančnim evidencijama je iskazan promet dugovni (uvećane) za 1.416.139,48 KM i potražni (smanjene) u iznosu od 3.581.508,52 KM. Uvećanje se odnosi na izgradnju kosina obilaznice u iznosu od 258.441,60 KM, primljene garancije u postupcima javnih nabava u iznosu od 401.024,36 KM, vrijednost parking karti u iznosu od 103.750,00 KM i na projekt izgradnje kružnog toka Kuglana iz dobiti Poduzeća za račun Brčko distrikta BiH u iznosu od 652.923,52 KM). Smanjenje se odnosi na istekle garancije u iznosu od 550.742,39 KM i 3.030.766,13 KM koje se odnose na: izdane karte komisionarima u iznosu od 58.469,20 KM, autobusna stajališta u iznosu od 103.047,93 KM, kružni tok Stadion u iznosu od 364.884,11 KM, cesta M14,1 MZ Gredice u iznosu od 293.529,42 KM, kružni tok „Š“ u iznosu od 565.164,34 KM, oborinska kanalizacija u MZ Maoča u iznosu od 378.363,96 KM, raskrižja i pločnik Omerbegovača u iznosu od 395.874,89 KM, lokalna cesta L-20 Vukšić-Laništa u iznosu od 264.281,28 KM, oborinsku kanalizaciju Bijela u iznosu od 111.580,56 KM, cesta paralelna uz obilaznicu na Brezički put u iznosu od 54.088,77 KM, dio ceste Laništa-Marković Polje u iznosu od 309.771,79 KM, pristupna cesta i uređenje platoa Gornji Vukšić u iznosu od 65.746,70 KM, cesta prema Prijedoru i Lipovcu – Lamešići u iznosu od 65.934,18 KM.

Odredbama članka 22 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH je propisano da glavna knjiga izvanbilančnih evidencija obuhvaća poslovne događaje koji u trenutku nastanka nemaju utjecaja na promjene u bilanci stanja i bilanci uspjeha, ali osiguravaju dodatne informacije o korištenju tuđe imovine.

U izvanbilančnim evidencijama Poduzeća uknjižena je obilaznica oko grada Brčko u vrijednosti od 60.039.414,78 KM koja je nakon završetka izgradnje predana na korištenje Vladi Brčko distrikta BiH kao i dva projekata izgradnje u vrijednosti od 680.301,52 KM (kružni tok Izbor u iznosu od 27.378,00 KM i kružni tok Kuglana u iznosu od 652.923,52). Navedene projekte izgradnje, koje Poduzeće po odlukama Skupštine Brčko distrikta BiH

vrši u ime Brčko distrikta BiH, financira Poduzeće, ali vlasništvo nad istim nakon završetka projekta preuzima Vlada Brčko distrikta BiH.

Revizijom smo utvrdili da između Poduzeća i Vlade Brčko distrikta BiH ne postoji definiran način primopredaje završenih objekata kao i dokumentacije vezane za izvedene radove i garancije izvođača radova, što dovodi do neusuglašenosti knjigovodstvenih evidencija Poduzeća i Vlade Brčko distrikta BiH.

Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH definirati način primopredaje završenih objekata i dokumentacije vezane za izvedene radove, s ciljem usklađivanja knjigovodstvenih evidencija Poduzeća i Vlade Brčko distrikta BiH.

6.2. Bilanca uspjeha za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2023. godine

6.2.1. Prihodi

U bilanci uspjeha iskazani su ukupni prihodi za 2023. godinu u iznosu od **17.232.491,12** KM. Njihova struktura dana je u sljedećem pregledu:

Tablica 17.

R.B.	KONTO	PROJEKCIJA PRIHODA	Ostvarenje 2022.	Ostvarenje 2023.	Indeks 4/3
0	1	2	3	4	5
1.	611	Prihodi od naplate parkinga	1.024.107,43	1.106.731,79	108,07
2.	611	Prihodi od cestovnih suglasnosti i suglasnosti od promidžbenih objekata	28.565,00	22.729,00	79,57
3.	655	Naknada za korištenje cesta (naknada od registracije)	797.967,48	3.350.800,04	419,92
4.	655	Prihod od posebnih naknada za autoceste (0,25KM/l)	7.071.978,42	5.237.135,71	74,05
5.	655	Prihodi od posebnih naknada za ceste (0,15 KM/l) i drugih izvora financiranja	6.336.252,34	6.977.333,75	110,12
6.	655	Prihodi od vage za mjerenje osovinskog opterećenja	18.021,86	13.909,89	77,18
7.	659	Ostali prihodi po drugim osnovama	127.411,82	50.387,22	39,55
8.	661	Prihodi od kamata	19.316,13	624,64	3,23
9.	669	Ostali financijski prihodi	3.671,81	4.483,92	122,12
10.	679	Prihodi od smanjenja obveza, ukidanja rezerviranja i ostali nespomenuti prihodi	197.052,10	468.355,16	237,68
11.	691	Prihodi po osnovi ispravaka pogrešaka iz ranijih godina	7.320,91	0,00	0,00
12.	652	Potpora/donacija od Ministarstva financija BiH za rekonstrukciju mosta Brčko-Gunja preko rijeke Save	0,00	0,00	0,00
		UKUPNI PRIHODI:	**15.631.665,30**	**17.232.491,12**	**110,24**

Ukupni prihodi ostvareni tijekom 2023. godine u odnosu na 2022. godinu uvećani su za 1.600.825,93 KM ili 10,24 %, dok su za 1.447.842,63 KM 7,25 % manji od planiranih. Do povećanja prihoda u odnosu na 2022. godinu došlo je zbog povećanja prihoda od naplate parkinga, prihodi od naknada pri registraciji vozila, prihodi od cestarina – registracije vozila i prihodi od cestarina 0,15 KM/l goriva, prihodi od smanjenja obveza i ukidanja rezerviranja i prihodi od kamata.

Poduzeće je za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2023. godine u bilanci uspjeha iskazalo prihode od smanjenja obveza, ukidanja neiskorištenih dugoročnih rezerviranja i ostalih nespomenutih prihoda u iznosu od 468.355,00 KM, a odnose se na: prihode od ukidanja rezerviranja u iznosu od 462.443,07 KM i prihode od penala sukladno ugovorima u iznosu od 5.911,89 KM.

Poduzeće je u prethodnim godinama, također, donosilo odluke o rezerviranju sredstava te je za 2019. godinu rezervirano 70.000,00 KM, 2020. godine 174.880,00 KM, 2021. godine 169.880,00 KM, 2022. godine 185.000,00 KM. Navedeni iznosi su tijekom godine za koju je vršeno rezerviranje i ukidani, odnosno vršeno je prihodovanje rezerviranog iznosa, zbog nezavršavanja započetih sudskih postupaka na koje se odnose izvršena rezerviranja.

Po početnom stanju 2023. godine iskazana su kratkoročna rezerviranja po sudskim sporovima u iznosu od 510.961,59 KM, a teretili su rashode prethodnog razdoblja. Tijekom 2023. godine završene su dvije isplate po osnovi dva sudska spora u ukupnom iznosu od 48.518,52 KM. Za ostatak rezerviranja u iznosu od 462.443,07 KM (510.961,59 KM-48.518,52 KM) priznan je prihod od ukidanja rezerviranja. Donesena je Odluka o obvezi rezerviranja sredstava broj 01-U0-15/24 od 28. 2. 2024. godine, kojom se rezerviraju sredstva za sudske sporove u iznosu od 215.566,40 KM, i evidentirana je u korist rezerviranja za sudske sporove 31. 12. 2023. godine na teret troškova rezerviranja.

Rezerviranje se knjiže u prihode kada nastanu stvarni gubitci, ili ako po tužbenom zahtjevu prestanu obveze. Rezerviranja po započetim sudskim sporovima se ukidaju u poreznom razdoblju u kojem je donesena pravomoćna presuda ili nagodba u postupku mirenja.

U postupku revizije utvrdili smo da Poduzeće nije dokumentiralo obrazloženje na koje sudske sporove, ranije rezervirane, je izvršilo ukidanje rezerviranja i priznavanje prihoda.

Potrebno je dokumentirati ukidanje rezerviranja i prihode od ukidanja rezerviranja.

Odluka o obvezi rezerviranja sredstava broj 01-U0-15/24 donesena je 28. 2. 2024. godine. Člankom 1 Odluke izvršeno je rezerviranje sredstava po osnovi ranije pokrenutih sporova (tužbenih zahtjeva, za naknadu štete iz ranijeg razdoblja, koji se vode pred nadležnim sudovima protiv Poduzeća, a koji su tijekom, u ukupnom iznosu od 215.566,40 KM. Odredbama članka 2 iste Odluke za realizaciju Odluke zadužuje se zamjenik ravnatelja za financije, računovodstvo i ostale poslove kao i Sektor za financije i računovodstvo, a člankom 3 definirano je da Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena na oglasnoj ploči Poduzeća te da stupanjem na snagu Odluke prestaje važiti Odluka o obvezi rezerviranja sredstava broj 01-U0-11/23 od 23. 2. 2023. godine.

Završni račun, koji je već sadržavao knjiženja po Odluci za novo rezerviranje i ukidanje rezerviranja, predan je 27. 2. 2024. godine Direkciji za financije, a odluka je donesena

nakon nadnevka predavanja završnog računa. Izuzev navedenog Upravni odbor je 28. 2. 2024. godine donio Odluku o usvajanju završnog računa broj: 01-UO-14/24, nakon nadnevka predaje završnog računa Direkciji za financije.

Odredbe članka 14 stavka 1 točke a) Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, propisuju da je knjigovodstvena isprava pisani dokaz ili memorirani elektronički zapis o nastalom poslovnom događaju, koja je potpisana od osobe koja je ovlaštena za sastavljanje i kontrolu knjigovodstvene isprave, a služi kao osnova za knjiženje u poslovnim knjigama. Člankom 16 (Sastavljanje knjigovodstvene isprave) istog Zakona stavkom 1, propisano je da se knjigovodstvena isprava sastavlja za poslovni događaj koji je nastao, vezan je za poslovanje pravne osobe i odražava se na promjenu pozicije imovine, obveza, kapitala, prihoda i rashoda, a stavkom 4 da se interna knjigovodstvena isprava ispostavlja unutar pravne osobe i služi za dokumentiranje svih promjena na sredstvima i obvezama prema izvorima sredstava, kao što su: prijamnica, otpremnica, zapisnik, popisne liste, dokumenti o povratu, otpisu, rashodu, promjeni cijene, nalog blagajni za naplatu ili isplatu, isplatna lista, trebovanje sirovina, poluproizvoda, gotovih proizvoda, alata i slično.

Revizijom smo utvrdili da su na dan 31. 12. 2023. godine proknjižene (evidentirane) poslovne promjene na kratkoročnim razgraničenjima i rezerviranjima po sudskim sporovima bez adekvatne knjigovodstvene isprave, što nije sukladno odredbama članka 16 stavaka 1 i 4 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Potrebno je evidentirati poslovne promjene na temelju adekvatnih knjigovodstvenih isprava sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

6.2.2. Rashodi

U bilanci uspjeha za 2023. godinu su iskazani ukupni rashodi u iznosu od 17.153.586,48 KM i veći su od ostvarenih u 2022. godini za 975.216,18 KM ili 6,03 % od čega se najveći dio odnosi na povećanje troškova bruto plaća, proizvodnih usluga i nematerijalnih troškova.

Usporedni pregled ostvarenih rashoda dajemo u sljedećoj tablici:

Tablica 18.

R. br.	Konto	Opis	Ostvareno 2022. god.	Ostvareno 2023. god.	Indeks 4/3
0	1	2	3	4	5
1	512	Troškovi materijala	83.973,27	99.055,12	117,96
2	513	Troškovi goriva i energije	88.347,87	103.042,70	116,63
3	515	Troškovi sitnog inventara	12.937,44	59.892,07	462,94
4		**Materijalni troškovi (1+2+3)**	**185.258,58**	**261.989,89**	**141,40**
5	520,52	Troškovi plaća i naknada	2.541.771,72	2.826.391,04	111,20
6	522	Ostali osobni rashodi	62.079,48	61.247,88	98,66

7	524	Nagrade, otpremnine i pomoći	20.366,13	32.554,07	159,84
8	525	Troškovi službenog puta	8.755,89	6.606,63	75,45
9	529	Ostali osobni rashodi (PiPP)	93.998,87	128.225,25	136,41
10		**Troškovi plaća, naknada i ostalih primanja (5+6+7+8+9)**	**2.726.972,09**	**3.055.024,87**	**112,03**
11	530	Troškovi usluga na izradi učinaka	4.896.749,97	5.232.028,48	106,85
12	532	Troškovi održavanja	206.158,32	187.265,23	90,84
13	533	Troškovi zakupa	52.066,83	51.780,46	99,45
14	534, 535	Troškovi promidžbe i propagande	35.822,16	40.475,05	112,99
15	536, 537	Troškovi istr. i razvoja	130.757,32	44.517,61	34,05
16	539	Troškovi ostalih usluga	30.125,60	25.368,87	84,21
17		**Troškovi proizvodnih usluga (11...+16)**	**5.351.680,20**	**5.581.435,70**	**104,29**
18	**540**	**Troškovi amortizacije**	**689.351,91**	**695.904,66**	**101,00**
19	**548**	**Troškovi rezerviranja**	**510.961,59**	**215.566,40**	**42,19**
20	550	Troškovi neproizvodnih usluga	135.574,38	138.384,74	102,07
21	551	Troškovi reprezentacije	30.520,68	31.839,18	104,32
22	552	Troškovi premija osiguranja	99.725,73	87.721,51	87,96
23	553	Troškovi platnog prometa	4.144,67	4.653,02	112,27
24	554	Troškovi članarina	4.815,84	7.282,48	151,22
25	559	Ostali nematerijalni troškovi	87.671,27	86.185,08	98,30
26	559	Otplata za obilaznicu	6.336.252,65	6.977.333,75	110,12
27	**55-555**	**Nematerijalni troškovi (20+...+26)**	**6.698.705,22**	**7.333.399,76**	**109,47**
28	555,56	Troškovi poreza i doprinosa	4.019,88	4.455,95	110,85
29		**Poslovni rashodi (4+10+17+18+19+27)**	**16.166.949,47**	**17.147.777,23**	**106,07**
30	56	Financijski rashodi	39,2	0,00	0,00
31	57	Ostali rashodi	10.059,73	5.441,21	54,09
32	58 i 59	Rashodi od umanjenja i uskl.	1.321,93	367,04	27,77
33		**UKUPNI RASHODI (29+30+31+32)**	**16.178.370,33**	**17.153.585,48**	**106,03**

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi nastali tijekom 2023. godine iskazani su u iznosu 261.989,89 KM i sastoje se od sljedećih troškova: režijski materijal u iznosu od 99.055,12 KM, gorivo i energija u iznosu od 103.042,70 KM, otpisani sitni inventar i autogume u iznosu od 59.892,07 KM.

Troškovi plaća, naknada i ostalih osobnih primanja

Troškovi plaća, naknada i ostalih osobnih primanja u 2023. godini su iznosili 3.055.024,87 KM i veći su u odnosu na 2022. godinu za 328.052,78 KM ili 12,03 %, što je najvećim dijelom rezultat povećanja troškova plaća zbog povećanja osnovice za obračun plaća zaposlenika. Navedeni troškovi u 2023. godini sastoje se od: bruto plaća u iznosu od 2.610.550,61 KM, naknada za zimsku službu 56.520,43 KM i naknada za topli obrok u iznosu od 159.320,00 KM.

Strukturu ostalih osobnih rashoda, koji su u 2023. godini iznosili 228.633,83 KM, čine:

a)	Bruto naknade za Upravni odbor	59.747,88 KM
b)	Naknada Povjerenstvu za tehnički prijam	1.700,00 KM
c)	Troškovi otpremnina, nagrada i pomoći	9.511,74 KM
d)	Troškovi naknada za smrt člana obitelji	4.504,44 KM
e)	Troškovi jubilarnih nagrada	18.537,89 KM
f)	Troškovi službenog puta	6.606,63 KM
g)	Troškovi ostalih osobnih rashoda	128.225,25 KM
	U K U P N O	228.633,83 KM

Troškovi otpremnina, nagrada i pomoći iskazani su u iznosu od 9.511,74 KM.

Poduzeće je 26. 4. 2023. godine i 4. 8. 2023. godine donijelo odluke o utvrđivanju prava i visine novčane naknade - stimulacije plaće kojima se utvrđuje pravo na novčanu naknadu-stimulaciju plaće jednokratno:
- 10 % na plaću zbog ostvarivanja nadprosječnih rezultata rada i iznimnog zalaganja u izvršavanju svojih radnih zadataka i
- određenim zaposlenicima jednokratna stimulacija zbog vršenja poduke novih zaposlenika u Poduzeću u iznosu od 500,00 KM.

Odredbama članka 6 stavka 1 točke f Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je propisano da je obveza poslodavca informirati i upoznati sve radnike s pravima, obvezama i odgovornostima koje proizlaze iz propisa o radu i propisa o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu.

Odredbama članka 96 istog Zakona stavkom 3 propisano je da se radniku može isplatiti i jubilarna nagrada za ostvareni staž kod poslodavca, kao i **druge nagrade i bonusi, sukladno općem aktu.**

Odredbama članka 57 Pravilnika o radu JP „Ceste Brčko“ koji definira stimulacije plaća propisano je da poslodavac, na temelju vlastite procjene ili na prijedlog rukovoditelja organizacijske jedinice, polazeći od kvantitete, kvalitete, pravodobnosti, uštede u radu i sl., može svakom zaposleniku, skupini, odnosno organizacijskoj cjelini, stimulirati - uvećati plaću.
Poslodavac prema materijalnim mogućnostima može nagraditi i stimulirati zaposlenike koji ostvaruju nadprosječne rezultate rada, iznimno se zalažu u izvršavanju svojih radnih zadataka, a osobito po pitanju predstavljanja i afirmacije Poduzeća, povodom državnih praznika, dana Poduzeća, odlaska u mirovinu i sl.

Nagrade zaposlenicima mogu biti u vidu gotovog novca ili prigodnih darova.

Odluku o visini novčane naknade, odnosno vrijednosti darova i stimulacije-uvećanja plaće iz stavaka 1, 2 i 3 ovoga članka, donosi ravnatelj, uz suglasnost Upravnog odbora.

Fond za novčane naknade, odnosno vrijednosti darova i stimulacije-uvećanja plaće ne može preći iznos od 2 % od ukupnog iznosa bruto plaća koje su isplaćene za prošlu godinu, odnosno iznos pojedinačne novčane naknade, odnosno vrijednosti darova i stimulacije-uvećanja plaće zaposlenom može iznositi maksimalno do 10 % njegove godišnje bruto plaće.

Revizijom smo utvrdili da je Poduzeće isplaćivalo stimulacije na plaće, a pri tome nije jasno i nedvojbeno, navelo rezultate po osnovi kvantitete, kvalitete, pravodobnosti, uštede u radu i sl. Poduzeće nije donijelo pravilnik o nagrađivanju, a u Pravilniku o radu nisu jasno definirani kriteriji o nagrađivanju radnika, što nije sukladno odredbama članka 96 stavka 3 Zakona o radu Brčko distrikta BiH.

Potrebno je donijeti pravilnik o nagrađivanju koji će na objektivan način propisati kriterije koji bi u pogledu kvantitete, kvalitete, pravodobnosti, uštede u radu definirao nagrađivanja radnika.

Potrebno je prilikom donošenja odluke o utvrđivanju prava i visine novčane naknade-stimulacije plaće, jasno i transparentno prikazati po kojoj osnovi i kriteriju su vršena nagrađivanja.

Troškovi ostalih osobnih izdataka u revidiranom razdoblju su iznosili 128.225,25 KM, a odnose se na zaključene ugovore o obavljanju privremenih i povremenih poslova i ugovore o djelu s 20 osoba. Izdatci za naknade po osnovi ugovora o djelu i ugovora o povremenim i privremenim poslovima su, u odnosu na 2022. godinu, veći za 34.226,38 KM ili 36,41 %.

Odredbama članka 40 (Privremeni i povremeni poslovi) Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, definirano je da:
(1) Za obavljanje poslova koji su po svojoj prirodi takvi da ne traju dulje od devedeset (90) radnih dana u kalendarskoj godini i da **ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu**, poslodavac može zaključiti ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova sa: a) nezaposlenom osobom; b) radnikom koji radi nepuno radno vrijeme, do punog radnog vremena; c) korisnikom starosne mirovine.
(2) Ugovor iz stavka 1 ovoga članka zaključuje se u pisanom obliku i sadrži vrstu, način, rok izvršenja poslova i iznos naknade za izvršeni posao.
(3) Osobi koja obavlja privremene i povremene poslove osigurava se odmor tijekom rada pod istim uvjetima kao i za radnike u radnom odnosu i druga prava sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine.
(4) Poslovi za koje se zaključuje ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova utvrđuje se općim aktom poslodavca.

Odredbama članka 118 (Privremeni i povremeni poslovi) Pravilnika o radu Poduzeća, stavom 4, propisano je da ugovor o obavljanju privremenih, odnosno povremenih poslova može se zaključiti i u sljedećim slučajevima:

a) Izrada elaborata i tehničke dokumentacije za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje građevinskih i drugih objekata i postrojenja u Poduzeću
b) Rješavanje ključnih problema od bitnog interesa za razvoj Poduzeća
c) Nadzor nad izgradnjom investicijskih objekata

d) Stručne ocjene i recenzije pojedinih elaborata iz djelokruga rada Poduzeća
e) Davanje stručnih mišljenja za obavljanje pojedinih poslova za koje se traži posebna sprema i stručnost
f) Izrada raznih planova i programa vezanih za unapređenje procesa rada, zaštitu na radu, zaštitu od požara i sl.
g) Povremena predavanja na tečajima i seminarima iz općeg, tehničkog, ekonomskog obrazovanja i rada u ispitnim i drugim povjerenstvima
h) Izrada nastavnih i ispitnih planova i programa i skripti za stručno obrazovanje zaposlenika
i) Vršenje dekoraterskih poslova u prigodne dane, čišćenje i uređenje prilaza, dvorišta, krovova poslovnih zgrada, kao i uređivanje objekata poslije građevinskih i molersko-ličiteljskih radova
j) Sezonski poslovi
k) Ostali neimenovani i nespomenuti poslovi za koje se ukazala potreba radi boljeg funkcioniranja Poduzeća, a koji nisu sistematizirani aktom Poduzeća.

Poslovi definirani ugovorima, koji su iz oblasti računovodstva i financija, odnose se na izradu i vođenje evidencije iz nadležnosti sektora za računovodstvo i financije, a za koje u Pravilniku o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih mjesta Poduzeća ne postoje predviđena radna mjesta, ali **predstavljaju poslove za koje se može zaključiti ugovor o radu**, što nije sukladno članku 40 stavku 1 Zakona.

U ugovorima o privremenim i povremenim poslovima iz oblasti računovodstva i financija (član 1), definirano je da izvršitelj posla „preuzima obavljanje poslove koji obuhvaćaju izradu i vođenje evidencije iz nadležnosti sektora za računovodstvo i financije“, te nije jasno definirano koje poslove i u kojem obujmu.

> ***Potrebno je, prilikom angažiranja osoba po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima, dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u dijelu, da poslovi za koje se zaključuje ugovor ne predstavljaju poslove za koje se može zaključiti ugovor o radu.***

Izuzev navedenog Poduzeće nije definiralo odmor tijekom rada pod istim uvjetima kao i za radnike u radnom odnosu i druga prava sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine, što nije sukladno članku 40 stavku 3, Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U ugovorima o privremenim i povremenim poslovima, u članku 8 definirano je da u slučaju osobito opravdane potrebe, može se odobriti korištenje slobodnih dana, s tim da Izvršitelj posla nema pravo na naknadu za vrijeme dopusta s rada i da mu se u tom slučaju umanjuje naknada za broj dana koliko je bio nenazočan.

Revizijom smo utvrdili da Poduzeće nije svojim aktom uredilo pitanja bitna za angažiranje po osnovi ugovora o privremenim i povremenim poslovima, kao što su vrsta poslova, opseg poslova, način izvršenja poslova, te dopusta s posla.

Angažirane osobe koje su obavljale privremene i povremene poslove nisu bile prijavljene kao osiguranici fondova mirovinskog i invalidskog osiguranja, te im nisu uplaćivani pripadajući doprinosi. Poduzeće, osobama koje obavljaju privremene i povremene poslove, nije osiguralo prava sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta

Bosne i Hercegovine, kako je propisano odredbama članka 40 Zakona o radu Brčko distrikta BiH.

Potrebno je osobama koje obavljaju privremene i povremene poslove u Poduzeću osigurati prava sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine, kako je regulirano odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH.

Također, utvrdili smo da su sastavljani ugovori o privremenim i povremenim poslovima koji se odnose na „zalijevanja hortikulture na kružnim tokovima“ u sektoru za održavanje cesta, cestovnih objekata i signalizacije, a za koje u Pravilniku o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih mjesta Poduzeća ne postoje predviđena radna mjesta, i ne spadaju u poslove definirane odredbama članka 118 stavka 4 Pravilnika o radu Poduzeća.

Potrebno je dosljedno primjenjivati odredbe Pravilnika o radu Poduzeća u dijelu definiranih slučajeva u kojima se može zaključiti ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova.

Odredbama članka 4 ugovora o privremenim i povremenim poslovima definirana je obveza naručitelja posla da po završetku posla utvrdi količinu i kvalitetu izvršenog posla, a izvršitelj ima obvezu postupiti po eventualnim primjedbama naručitelja posla.

U postupku revizije, timu za reviziju Poduzeće nije predočilo dokaze da je i jedan od gore navedenih ugovorenih poslova izvršen.

Poduzeće nije dokumentiralo praćenje izvršenja količine i kvalitete posla, kako je to propisano odredbama članka 4 ugovora o privremenim i povremenim poslovima.

Potrebno je dokumentirati kontrolu izvršenog posla sukladno odredbama ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima.

Troškovi proizvodnih usluga

Troškove proizvodnih usluga u 2023. godini iskazanih u iznosu od 5.581.435,70 KM čine:

Tablica 19.

R. br.	Opis	2022. god.	2023. god.	Indeks 3/2
0	1	2	3	4
1.	Troškovi usluga na izradi učinaka	4.896.749,97	5.232.028,48	106,85
2.	Troškovi usluga održavanja	206.158,32	187.265,23	90,84
3.	Troškovi zakupa	52.066,83	51.780,46	99,45
4.	Troškovi promidžbe i propagande	35.822,16	40.475,05	112,99
5.	Troškovi razvoja	130.757,32	44.517,61	34,05
6.	Troškovi ostalih usluga	30.125,60	25.368,87	84,21
U K U P N O:		**5.351.680,20**	**5.581.435,70**	**104,29**

Troškovi usluga na izradi učinaka se odnose na održavanje cestovne infrastrukture 3.988.930,86 KM, troškove unapređenja cestovne infrastrukture 1.116.440,62 KM i na održavanje parking površina odnosi se 126.657,00 KM.

Troškovi usluga održavanja iskazani su u iznosu od 187.265,25 KM i sastoje se od: troškova održavanja računala i računalske opreme u iznosu od 5.393,24 KM, troškova održavanja opreme GPS u iznosu od 3.790,80 KM, troškova održavanja računovodstvenog programa u iznosu od 15.831,75 KM, troškova baždarenja vaga u iznosu od 6.996,60 KM, troškova održavanja stalnih sredstava (zgrade i oprema) u iznosu od 20.293,32 KM, troškova održavanja softvera GIS u iznosu od 23.376,60 KM, troškova održavanja aplikativnog sustava ASW u iznosu od 30.000,00 KM, troškova održavanja službenih vozila u iznosu od 13.019,49 KM, troškova održavanja vozila (usluge pranja) u iznosu od 2.825,00 KM, troškova održavanja strojeva 46.237,60 KM, troškova usluga periodičnog pregleda opreme u iznosu od 294,84 KM, troškova održavanja tehničkog sustava zaštite u iznosu od 3.489,80 KM i troškova održavanja parkomata u iznosu od 15.716,19 KM.
Troškovi promidžbe i propagande iskazani su u iznosu od 4.475,05 KM odnose se na: troškove oglasa u novinama, časopisima i na radiju u iznosu od 19.790,84 KM, troškovi oglasa u službenim novinama u iznosu od 9.726,00 KM i troškovi promidžbenog materijala u iznosu od 10.959,21 KM.
Troškovi razvoja se odnose na troškove: projektiranja za potrebe održavanja cesta u iznosu od 24.164,01 KM, kontrolna i geomehanička ispitivanja u iznosu od 14.718,00 KM, geodetske usluge 3.685,50 KM i ostale usluge 1.950,10 KM.

Troškovi amortizacije

Troškovi amortizacije obračunate u 2023. godini iskazani su u iznosu od 695.904,66 KM. Od toga se na amortizaciju ulaganja u tuđa stalna sredstva odnosi 26.879,00 KM, ostala nematerijalna sredstva 141.324,93 KM, amortizaciju građevinskih objekata 15.592,12 KM, opreme 358.487,86 KM, amortizaciju transportnih sredstava 137.930,75 KM i porezno nepriznata amortizacija opreme u pripremi u iznosu od 15.690,00 KM .

Troškovi rezerviranja

Upravni odbor je 28. 2. 2024. godine donio odluku o obvezi rezerviranja sredstava u iznosu od 215.566,40 KM. Razlog za rezerviranja sredstava predstavljaju ranije pokrenuti sporovi (tužbeni zahtjevi) za naknadu štete, sedam slučajeva u iznosu od 215.566,40 KM. Istom odlukom je ukinuto rezerviranje od prethodne godine u iznosu od 246.876,67 KM.

Odredbama članka 28 Pravilnika o računovodstvenim politikama JP "Ceste Brčko" d. o. o. Brčko distrikt BiH propisano je da se rezerviranja za započete sudske sporove procjenjuje na temelju tužbenog zahtjeva, informacija o visini sudskih troškova, vještačenjima i slično. Paragrafom 14 MRS 37 Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina je definirano da će se rezerviranje priznati kada je vjerojatno da će doći do odljeva sredstava za izmirenje obveza i kada se može napraviti pouzdana procjena iznosa obveze.

Odredbama članka 32 Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju računa u kontnom okviru je propisano da se obveze za rezerviranja evidentiraju na računima grupe 40 (Dugoročna rezerviranja i odložene porezne obveze).

Poduzeće je u prethodnim godinama također donosilo odluke o rezerviranju sredstava te je za 2019. godinu rezervirano 70.000,00 KM, 2020. godine 174.880,00 KM, 2021. godine 169.880,00 KM i 2022. godine 185.000,00 KM. Navedeni iznosi su tijekom godine za koju je vršeno rezerviranje i ukidani, odnosno vršeno je prihodovanje rezerviranog iznosa, zbog nezavršavanja započetih sudskih postupaka na koje se odnose izvršena rezerviranja.

Sudski postupci na temelju kojih se vrši rezerviranje traju duži niz godina odnosno imaju dugoročni karakter te se ponavljaju prethodnih godina u nepromijenjenom statusu i iznosu. Zbog sudske prakse dugotrajnosti postupaka te njihovog dugoročnog karaktera i sama rezerviranja po toj osnovi imaju osobinu dugoročnosti.

Iznosi rezerviranja su utvrđivani na temelju tužbenih zahtjeva te nisu uzete u obzir informacije o visini sudskih troškova, vještačenja i druge informacije vezane za sudski spor što nije sukladno odredbama članka 28 Pravilnika o računovodstvenim politikama JP "Ceste Brčko" d. o. o. Brčko distrikt BiH.

Odluke o rezerviranju i ukidanju rezerviranja, odnosno neaktiviranje rezerviranih sredstava u prethodnim godinama ukazuje na neadekvatno utvrđivanje vjerojatnosti odljeva sredstava za izmirenje obveza i procjene iznosa obveza što prema paragrafu 14 MRS 37 predstavlja obvezan uvjet za priznavanje rezerviranja.

Revizijom smo, također, utvrdili da je evidentiranje rezerviranja po odluci izvršeno na grupu računa 49 (Pasivna vremenska razgraničenja), što nije sukladno odredbama članka 32 Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju računa u kontnom okviru.

Potrebno je procjenu iznosa rezerviranja vršiti sukladno Pravilniku o računovodstvenim politikama JP "Ceste Brčko" d. o. o. Brčko distrikt BiH, u dijelu načina procjenjivanja iznosa rezerviranja.

Potrebno je priznavanje rezerviranja vršiti sukladno cilju MRS 37, u dijelu ispunjavanja uvjeta za priznavanje rezerviranja.

Potrebno je evidentiranje rezerviranja vršiti sukladno Pravilniku o kontnom okviru i sadržaju računa u kontnom okviru, u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih događaja.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi, u revidiranoj godini su ostvareni u iznosu od 7.333.399,76 KM i čine ih sljedeći troškovi:

Tablica 20.

R. br.	Opis	2022. god.	2023. god.	% realizacije 3/2
0	1	2	3	4
1.	Troškovi neproizvodnih usluga	135.574,38	138.384,74	102,07
2.	Troškovi reprezentacije	30.520,68	31.839,18	104,32
3.	Troškovi premija osiguranja	99.725,73	87.721,51	87,963
4.	Troškovi platnog prometa	4.144,67	4.653,02	112,27
5.	Troškovi članarina	4.815,84	7.282,48	151,22
6.	Ostali nematerijalni troškovi	87.671,27	86.185,08	98,305
7.	Otplata za obilaznicu	6.336.252,65	6.977.333,75	110,12
Ukupno nematerijalni troškovi		**6.698.705,22**	**7.333.399,76**	**109,47**

Troškovi neproizvodnih usluga iskazani u iznosu od 138.384,74 KM veći su za 2,07 % u odnosu prethodnu godinu. U okviru troškova neproizvodnih usluga iskazani su i troškovi sistematskog (liječničkog) pregleda zaposlenih u iznosu od 29.990,00 KM.

Pregledom su na temelju članka 43 Pravilnika o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu obuhvaćeni svi zaposlenici jednom godišnje.

Uvidom u zahtjev za dostavu ponude od 24. 10. 2023. godine utvrdili smo da je Poduzeće tražilo ponudu za opsežne specijalističke liječničke preglede i analize iz različitih medicinskih oblasti za sve zaposlene.

Revizijom smo utvrdili da nije izvršena analiza uvjeta rada i zahtjeva pojedinačnih radnih mjesta, kako bi se utvrdili opseg i periodika potrebnih sistematskih liječničkih pregleda zaposlenika s ciljem zaštite zdravlja zaposlenika i racionalnog trošenja javnih sredstava.

> *Potrebno je na temelju izvršene analize uvjeta rada i zahtjeva pojedinačnih radnih mjesta utvrditi opseg i periodiku potrebnih sistematskih liječničkih pregleda zaposlenika s ciljem zaštite zdravlja zaposlenika i racionalnog trošenja javnih sredstava.*

Troškovi reprezentacije realizirani su u iznosu od 31.839,18 KM i veći su u odnosu na 2022. godinu za 4,32 %

Odredbama članka 10 Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit (Troškovi reprezentacije), u sljedećim stavcima je definirano:

(1) Prilikom obračuna porezne osnovice priznaju se rashodi po osnovi reprezentacije u iznosu od 30 % od ukupnih rashoda reprezentacije.

(2) Troškovi reprezentacije se odbijaju kao uobičajeni i potrebni poslovni troškovi ukoliko je trošak neposredno povezan s aktivnim vođenjem prometa, pitanjima tehnološke ovisnosti ili ostvarivanjem razvojnih ciljeva poreznog obveznika.

(3) Reprezentacija obuhvaća izvođenje gostiju u restorane, na športske priredbe, u kazalište i slično, a ne dopušta se odbitak troškova reprezentacije za korištenje teniskih igrališta, golf terena, iznajmljivanje jahti, zrakoplova, ekskluzivnih vila, lovačkih kuća i bazena.

(4) Odbitak troška reprezentacije ne može se izvršiti ako taj trošak nije vezan za poslovanje poreznog obveznika.

(5) Porezni obveznik mora biti u aktivnom poslovanju s osobom za čije gošćenje je izvršen trošak reprezentacije.

(6) Troškovi reprezentacije koji su povezani s poslovanjem poreznog obveznika odbijaju se ako neposredno prethode ili slijede stvarnim poslovnim pregovorima i ovo podrazumijeva troškove da se dobije novi posao ili održi produženje postojećih poslovnih odnosa.

(7) Poslovni pregovori moraju biti glavni aspekt u vezi s nastankom troškova reprezentacije i moraju predstavljati stvarne napore poreznog obveznika da ostvari prihod ili neku drugu određenu poslovnu korist.

(8) Ukoliko su troškovi reprezentacije nastali u nenovčanom obliku, njihov novčani oblik utvrđuje se primjenom tržišnih cijena za dana dobra, proizvode i usluge.

Revizijom smo utvrdili da su u 2023. godini evidentirani ukupni troškovi reprezentacije u iznosu od 31.839,18 KM. U Godišnjoj poreznoj prijavi za porezno razdoblje od 1. 1. 2023. do 31. 12. 2023. godine, troškovi reprezentacije su iskazani u priznatom iznosu od

9.552,00 KM (30 %), bez prateće dokumentacije kojom bi stekli uvjerenje da se isti odnose na uobičajene i potrebne poslovne troškove koji su neposredno povezani sa aktivnim vođenjem prometa, pitanjima tehnološke ovisnosti ili ostvarivanjem razvojnih ciljeva Poduzeća, da je trošak vezan za poslovanje Poduzeća, da je Poduzeće u aktivnom poslovanju s osobom za čije gošćenje je izvršen trošak reprezentacije, da su troškovi reprezentacije povezani s poslovanjem Poduzeća i da neposredno prethode ili slijede stvarnim poslovnim pregovorima da se dobije novi posao ili održi produženje postojećih poslovnih odnosa i da su poslovni pregovori bili glavni aspekt u svezi s nastankom troškova reprezentacije i moraju predstavljati stvarne napore poreznog obveznika da ostvari prihod ili neku drugu određenu poslovnu korist.

> ***Potrebno je, prilikom evidentiranja troškova reprezentacije u godišnjoj poreznoj prijavi, a s ciljem izbjegavanja kazni i zateznih kamata prilikom inspekcijskih kontrola, osigurati dokaze da su se troškovi reprezentacije evidentirali sukladno poslovnoj djelatnosti kako propisuje članak 10 Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit.***

U 2023. godini na ime obveza po kreditu za zaobilaznicu plaćeno je 6.977.333,75 KM. Financiranje projekta se vrši na temelju zajma u iznosu od 28.500.000,00 EUR, koji je Europska banka za obnovu i razvoj („EBRD“) odobrila Bosni i Hercegovini. Uvjeti zajma su propisani Ugovorom o zajmu broj 42473 zaključenim 29. 11. 2011. godine, između EBRD i Bosne i Hercegovine, koju je zastupalo Ministarstvo financija i trezora BiH.

Ostali rashodi

Ostali rashodi iskazani su u iznosu od 5.441 KM, a odnose se na troškove sudskih i drugih postupaka u iznosu od 1.877,40 KM i ispravak vrijednosti i otpis tražbina u iznosu od 3.563,39 KM.

6.3. Izvješće o tokovima gotovine za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine

Paragrafom 16 Međunarodnog računovodstvenog standarda 7 Izvješća o tokovima gotovine definirano je da u odljeve gotovine iz investicijske aktivnosti spadaju isplate za nabavu nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne i druge imovine.

Poduzeće je u sklopu seta financijskih izvješća u tekućoj godini priložilo izvješće o tokovima gotovine za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine.

Uvidom u Izvješće o tokovima gotovine za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine uočili smo da nisu zabilježeni odljevi gotovine iz ulagačke aktivnosti, iako je Poduzeće vršilo nabave i isplate za postrojenja i opremu u iznosu od 196.720,37 KM i nematerijalnu imovinu u iznosu od 17.592,12 KM, ali su isti iskazani u okviru odljeva iz poslovnih aktivnosti.

U Izvješću o tokovima gotovine, iskazivanje odljeva gotovine iz ulagačke aktivnosti (isplate za nabavu postrojenja i opreme, te nematerijalnih sredstava) u odljeve iz poslovne aktivnosti nije sukladno odredbama paragrafa 16 Međunarodnog računovodstvenog standarda 7 Izvješća o tokovima gotovine.

Potrebno je prilikom sastavljanja izvješća o tokovima gotovine pridržavati se odredbi Međunarodnog računovodstvenog standarda 7 Izvješća o tokovima gotovine u dijelu objavljivanja odljeva gotovine.

7. Javne nabave

Poduzeće je tijekom 2023. godine planiralo i provelo sljedeću strukturu nabava:

Tablica 21.

Red. broj	Vrsta postupka	Planirani postupci		Realizirani postupci	
		Broj	Vrijednost	Broj	Vrijednost
1.	Izravni	38	191.035,92	38	191.035,92
2.	Aneks II. dio B	9	167.592,15	9	167.529,15
3.	Konkurentski	26	614.230,75	22	451.538,45
4.	Otvoreni	13	4.532.436,24	13	4.532.436,24
UKUPNO		**86**	**5.505.295,06**	**85**	**5.342.602,76**

Analizom prethodne tablice utvrdili smo da je Poduzeće u 2023. godini realiziralo roba i usluga po otvorenom postupku 100 %, po konkurentskom zahtjevu 73,51 %, po izravnom sporazumu 100 %, usluge vezane za Aneks II. dio B 99,96 %.
Poduzeće nije pokrenulo jednu nabavu radova, dok su dvije nabave radova i jedna nabava usluga poništene od Ureda za razmatranje žalbi.

Plan nabava za 2023. godinu usvojen je 25. 1. 2023. godine, te je tijekom 2023. godine izvršeno ukupno 6 izmjena i dopuna istog. U prethodnoj godini je izvršeno 6 izmjena i dopuna Plana nabava za 2022. godinu, dok je tijekom 2021. godine izvršeno 7 izmjena i dopuna Plana nabava za 2021. godinu.

Učestale izmjene Plana nabava, koji predstavlja osnovu od koje su ovisne ostale faze nabave, otežavaju upravljanje, provođenje i kontrolu postupaka javne nabave.

Potrebno je analizirati izvršenje godišnjeg i uzroke izmjena plana javnih nabava s ciljem preciznijeg i pouzdanijeg planiranja javnih nabava u budućem razdoblju.

Odredbama članka 52 stavka 7 točke a) Zakona o javnim nabavama propisano je da Ugovorno tijelo, na temelju izjava svojih predstavnika na svojim internetskim stranicama objavljuje popis trgovačkih subjekata s kojima je predstavnik ugovornog tijela, ili s njim povezane osobe, u sukobu interesa ili obavještava da takvi subjekti ne postoje, te popis ažuriraju bez odgađanja ako nastupe promjene.

Revizijom smo utvrdili da Poduzeće nije na svojoj internetskoj stranici objavilo popis trgovačkih subjekata s kojima je predstavnik Poduzeća, ili s njim povezane osobe, u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje što nije sukladno odredbama članka 52 Zakona o javnim nabavama.

Potrebno je da Poduzeće na svojoj internetskoj stranici objavljuje popis trgovačkih subjekata s kojima je Poduzeće, ili s njim povezane osobe, u sukobu interesa ili obavještava da takvi subjekti ne postoje sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama u dijelu kvalifikacija kandidata i ponuđača.

Člankom 53 stavkom 1 Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, brojevi: 39/2014 i 59/2022) (Potrebne informacije), propisano je da je ugovorno tijelo dužno pripremiti tendersku dokumentaciju sukladno odredbama spomenutog Zakona i podzakonskim aktima. U tenderskoj dokumentaciji ugovorno tijelo daje potpune informacije o uvjetima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za sudjelovanje, odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.

Revizijom smo utvrdili da je poništenje postupaka i usvajanje žalbi ponuđača uslijedilo uglavnom zbog neadekvatnosti sadržaja i pripreme tenderske dokumentacije, što nije sukladno članku 53 stavku 1 Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine.

Potrebno je, s ciljem izbjegavanja nejasnih, nepreciznih i nezakonitih formulacija, precizirati adekvatan sadržaj u samoj pripremi tenderske dokumentacije sukladno članku 53 stavku 1 Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine.

8. Popis sredstava i izvora sredstava

Odredbama članka 26 stavka 1 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, propisana je dužnost pravne osobe da izvršiti popis imovine i obveza s ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje i da se u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje stvarnog stanja s knjigovodstvenim stanjem, na početku poslovanja i najmanje jednom godišnje sa stanjem na dan kada se završava poslovna godina ili neko drugo obračunsko razdoblje.

Revizijom smo utvrdili da Središnje popisno povjerenstvo za popis imovine i obveza na dan 31. 12. 2023. godine, nije obuhvatilo popisom kratkoročna rezerviranja po sudskim sporovima u iznosu od 462.443,07 KM, što nije sukladno odredbama članka 26 stavka 1 Zakona o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH.

Potrebno je popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu i obveze Poduzeća na dan 31. 12. sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH.

9. KOMENTAR

Preduzeću je uručen Nacrt Izvješća o reviziji financijskih izvješća za 2023. godinu broj: 01-03-09-06-13-202/24 na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.
U ostavljenom roku od 15 dana, Preduzeće se nije očitovalo stoga dostavljeni Nacrt predstavlja konačno Izvještaj.

Tim za reviziju:

Envera Imamović, dipl. oec.

Vedrana Ostojić, dipl. oec.